

www.bulgaren.org

Nr. 4/2012

2,50 €

4

DIE EINZIGE
BULGARISCHE
ZEITSCHRIFT IN
ÖSTERREICH

**ЩЕ ВИДИТЕ РАЗЛИКАТА
SIE WERDEN DEN UNTERSCHIED
SEHEN KÖNNEN!**

ISSN 2225-9120

БЪЛГАРИЯ ИЛИ АВСТРИЯ?

URLAUB AUF RÄDERN

IMPRESSUM

ZEITSCHRIFT A4
Nr. 4 (4), 1. Jg.
Juli–August 2012

MEDIENINHABER UND
HERAUSGEBER

Kulturverein „Bulgaren in Österreich“
1020 Wien, Vorgartenstraße 122/460
E-Mail verein@bulgaren.org
spodeleno@bulgaren.org
Homepage www.bulgaren.org
Weblog www.bulgaren.org/
melangebulgaren

CHEFREDAKTEURIN

Mag. Elitsa Karaeva Devrnja

STV. CHEFREDAKTEUR

MMag. Elitsa Tsenova

LEKTORAT

Christina Oppermann-Dimow (Deutsch)

Julia Kovatchev (Deutsch)

KORREKTORAT

Yordan Gergov (Bulgarisch)

ÜBERSETZUNG

Mag. Graziela Stoyanova

Blaga Zlateva

Karolina Dimitrova

Neli Dineva

Mag. Krassimira Plachetzky

MITARBEITER DIESER AUSGABE

Mag. Donika Tsvetanova

Lyubomira Karaleeva

Plamena Alexandrova

Mag. Lyudmila Handzhiyska

Valeri Mitushev

Maria Koleva

Svetoslava Todorova

LAYOUT

Mag. Elitsa Karaeva Devrnja

DRUCK

Prime Rate Kft.

VERTEILUNG & MARKETING

marketing@bulgaren.org

COVERPHOTO

Model Dr. Venelina Mileva-Angelova

(Mrs. Bulgaria 2011 World)

ERSCHEINUNG

A4 erscheint jeden zweiten Monat.

EINZELPREIS 2,50 €

ABONNEMENT

Jahresabo: 6 Ausgaben – 12,- €

Kulturverein „Bulgaren in Österreich“

Erste Bank, BLZ 20111

Konto-Nr. 28 714 074 000

Auflage 5.000 Exemplare

ISSN 2225-9120

Redaktionsschluss 17.06.2012

ART-COPYRIGHT

Namentlich gekennzeichnete Beiträge geben nicht unbedingt die Meinung des Herausgebers wieder. Die Meinung von Gastautoren muss nicht mit der Meinung der Redaktion übereinstimmen. Entgeltliche Einschaltungen werden mit Promotion, Werbung oder PR gekennzeichnet. Für den Inhalt von Inseraten haftet ausschließlich der Inserent. Für unaufgefordert zugesandtes Bild- und Textmaterial wird keine Haftung übernommen. Jegliche Reproduktion nur mit schriftlicher Genehmigung der Obfrau Elitsa Karaeva. Zurzeit gilt die Anzeigenpreisliste laut Mediadaten 2011. Alle Rechte vorbehalten. Die Zeitschrift und alle in ihr enthaltenen Beiträge und Abbildungen sind urheberrechtlich geschützt. Mit Ausnahme der gesetzlich zugelassenen Fälle ist eine Verwertung ohne Einwilligung des Vereins strafbar. Geringfügige Farbabweichungen sind aus drucktechnischen Gründen möglich. Alle Preise und Ziffern vorbehaltlich Druckfehler.

16

Артистичните снимки на деца на фотографката Лина Феслер-Цуки са резултат на много любов и търпение

Lina Fessler steckt viel Liebe und Geduld in ihre Babykunstwerke

Aktuell	Gesetze
4 Nachrichten	21 Der freie Dienstnehmer
6 Sie werden den Unterschied sehen können!	Das Urlaubsgeld
Hauptthema	Unterwegs
8 Coverstory. Bulgarien oder Österreich?	22 Lozenets – Meer und Gebirge in Einem
Autogramm	23 Mit dem Rucksack auf dem Rücken
12 Zwetelina Ortega: Der Weg zur Integration ist individuell	Leben
Im Fokus	24 Urlaub auf Rädern
16 Die Fotografie als Hobby oder Beruf	Geschichte
Blickwinkel	26 Vasil Levski – 175. Geburtstag
17 5 Jahre in der EU	Tradition
Gesellschaft	27 Das Feuerlaufen
18 Die bulgarische Gemeinschaft in Linz	Wer, wann, wo
Deutsch für Bulgaren	28 Niki Lauda
Bulgarisch für Österreicher	Ivet Lalova
19 Beratung von „Kompass“	29 Nachrichten
Business und Finanzen	Veranstaltungen in Österreich
20 Drei soziale Märkte für die Wiener	Bücher
	30 Nachrichten

RUBRIKEN

Inhalt, Editorial – S. 2–3 ■ Handbuch für Bulgaren in Österreich – S. 30
Kleinanzeigen und Abonnement – S. 31

ОТ РЕДАКТОРА VOM REDAKTEUR

ЕЛИЦА КАРАЕНЕВА
ELITSA KARAENEVA

Главен редактор
Chefredakteurin

Българинът е нещастен, много нещастен. Страната ни е на 147-о място от 156 държави по показателя „щастие“. Коефициентът ни на радост не се е променил значително нито през бедната 1997 г., нито през по-богатата 2007-а.

Изследователите на човешкото щастие са затруднени да обяснят този нашенски парадокс как може, сравнена по доходи, страната ни да е в средната класа наред с Литва, Латвия и Румъния, а по щастие да е в дъното

Der Bulgare ist unglücklich, sehr unglücklich sogar. Unser Land ist auf Platz 147 von 156 Ländern in Sachen „Glücksgefühl“. Unser Koeffizient der Freude wurde nicht erheblich geändert weder im schlechten Jahr 1997, noch im wohlhabenderen Jahr 2007.

Форсър дес мэншчлнх Глүксгэфүлс кннн швэр днсес Парадоксон н Булгарнн ерклären. Вн ест мнглнх, дасс unser Land нм Енкнммнсверглнх н дер Мнттелкласе зусаммен нт Лнтauen, Леттланд нм Румänнн, aber н Глүксгэфүлх ам Ende дер Ранглнсте зусаммен нт дем армен Конго, Tansania нм Hantн нст?

Дне Businessmanager verwenden oft дне sogenannte Neugestaltungs-Strategie: Сне versuchen, дне Ansichten зу еннер Sнтuation со зу änderн, дасс сне uns гэфällт.

на класацията наред с бедните Конго, Танзания и Хаити.

В бизнеса мениджърите често прилагат т.нар. стратегия на преформулирането – опитват се да променят гледната точка към една ситуация така, че тя да допадне на отсрещната страна. Сред най-често цитираните примери за това е следният от книгата на Емили Чан „Поверително от Харвард Бизнес Скул: Пътят на успеха“. Младеш попитал свещеник: „Може ли да пуша, докато се моля?“. Свещеникът ядосано му отговори: „Разбира се, че не“. Друг юноша попитал същия свещеник: „Може ли да се моля, докато пуша?“. Свещеникът му отвърнал: „Добро дете!“. Примерът няма нищо общо с актуалните дебати около забраната за пушене на обществени места в България, а просто показва, че едно и също поведение, поставено в различен контекст, може да има различно значение.

Ein am häufigsten zitiertes Beispiel dafür stammt aus dem Buch von Emily Chan „Vertraulich aus dem Harvard Business School: der Weg zum Erfolg“. Ein Junge fragt den Priester: „Darf ich rauchen, während ich bete?“ Der Priester antwortet verärgert: „Natürlich nicht“. Ein anderer Junge fragt denselben Priester: „Darf ich beten, während ich rauche?“ Der Priester antwortet: „Gutes Kind!“ Das Beispiel hat nichts mit den aktuellen Debatten über das Rauchverbot an öffentlichen Orten in Bulgarien zu tun, aber es zeigt, dass das gleiche Verhalten in verschiedenen Sнтchweisen unterschiedliche Bedeutung haben kann.

Es stimmt zwar, дасс дне Verbindung zwischen Wohlbefnden нм дем Гэфүлх дер Freude nachhaltн гст, aber Wohlstand kann man nicht nur ам Geld messen.

Вярно че връзката между благосъстоянието и усещането за радост е усойчива, но парите не са единственият измерител на благоденствие. Може би, ако просто сменим гледната си точка, ъгъла, през който анализираме себе си и ситуацията около нас, ще успеем да се измъкнем от капсулата на недоволството, недоверието и мрънкането, в която упорито се блъскаме. Ще видим, че не живеем по-бедно и по-трудно от други народи, които въпреки несподите си не хаят време и нерви в търсене на негативното, а напротив – търсят пъщата да променят средата около себе си.

Докато не излезем от дълбоката си неудовлетвореност и не закрепим разкъсаните връзки и доверие помежду си, няма как да вървим напред.

И понеже настъпва лятото, като за начало защо да не пробваме да се усмихваме по-често... ■

Wenn wir vielleicht einfach unseren Blickwinkel ändern, durch den wir uns selbst und die Situation um uns herum analysieren, können wir die Kapsel aus Frustration und Misstrauen verlassen. Wir werden sehen können, dass wir nicht ärmer und schwieriger als andere Völker leben, die trotz ihrer Probleme keine Zeit und Nerven verschwenden, um etwas Negatives zu finden, sondern umgekehrt: Wege suchen, um die problematischen Lebensbedingungen zu ändern.

Solange uns diese tiefe Frustration nicht verlässt und wir die zerrissenen Beziehungen und das Vertrauen zueinander nicht festigen, gibt es keine Möglichkeit, positive Fortschritte zu machen.

Und da jetzt auch der Sommer kommt, warum versuchen wir nicht einfach, öfter zu lächeln. ■

ЧИТАТЕЛСКИ ПИСМА/LESERBRIEFE

Темата „Евровизия“ (3/2012)

Пак нямаше кой да ни подкрепи на финала на „Евровизия“. Съседките ни изобщо не се сетиха за България. Друг въпрос е, че денс парчето на Софи Маринова беше със съмнително качество и това „Ай лаав ю соу мач“, изпято с цигански акцент и орнаментика тип „Бистришките баби“, направо ми бъркаше в здравето. Но на Австрия, която също падна в калта в класирането, да не би песента им да беше лоша?! Не

Очакваме писмата ви на spodeleno@bulgaren.org или на адрес 1020 Wien, Vorgartenstraße 122/460, за списание А4

беше. Но това не е конкурс за музика! Швеция, която спечели, получи рамо от всичките си съседки, въпреки че имаше доста по-добри от песента ѝ. Изводът

след последното ни фиаско според мен е само един: да сложим веднъж завинаги хикс върху участието си на този геополитически (!) конкурс. Човек не ходи там, където предварително знае, че не е желан. А и да помогнем БНТ да спре да бърка в джоба на българския данъкоплатец за такива излишества.

Кристина Кихнерл от Грац

„Дати и факти“ (3/2012)

77% от австрийците не щат да ни

пускат на пазара на труда в Австрия преди 2014-а. До последно ще ни мъчат нас, студентите, то се е видяло. Когато нямаш възможност да работиш поне колкото да си изкараш хляба, каква интеграция! Затова и не съм съгласен с мнението на автора Пол Ивон („Три важни неща“, стр. 17), който ми обяснява, че Австрия била номер 1 в Европа, и завоюирано ти казва идвай да живееш тук, мед тече по улиците. Е, изглежда розово, ама за кого?

Виктор Горанов от Виена

НАКРАТКО/IN KÜRZE

БГ НЕДЕЛНОТО УЧИЛИЩЕ В ГРАЦ ЧЛЕН НА АБУЧ

Неделното училище в Грац „Никола Вапцаров“ стана член на Асоциацията на българските училища в чужбина (АБУЧ) в навечерието на 24 май. Школото вече официално е сред 60-те наши просветни места зад граница – членки на асоциацията. За това се похвали пред А4 една от създателките му Десислава Опел. Известието било изпратено от председателя на АБУЧ д-р Боян Кулов. Училището беше създадено по родителска инициатива през ноември 2011 г. „Новината за постъпването ни в АБУЧ увенча усърдието и амбицията ни. Мотивирани сме с още по-голяма отговорност да работим за развитието на българското образование в Грац“, сподели Опел.

GRATISSURFEN AUF DER DONAUINSEL

Mit dem Start der Sommerferien Ende Juni ist die Donauinsel um eine Attraktion reicher: Gratis-WLAN. Neben Gratisinternetzugang sollen auch standortbezogene Infos wie Wetter, Events, mobiler Stadtplan und mehr auf Laptop & Co. kommen, sobald man sich angeloggt hat. Das Passwort dazu wird als SMS zugestellt. „Sollte sich das Gratisinternet auf der Donauinsel bewahren, wird die Stadt über weitere Standorte entscheiden“, sagt Vizebürgermeisterin Maria Vassilakou.

ДАТИ И ФАКТИ

10,5 % TEURER WURDEN EIGENTUMSWOHNUNGEN IN WIEN IM JAHR 2011. Die Kosten fürs Wohnen in Österreich ziehen an: Vor allem in den Städten sind Immobilien teuer – im Süden wird das Leben dagegen günstiger.

EIGENTUMSWOHNUNGEN IN ÖSTERREICH

Stadt	Preis pro m ²	Veränderung zu 2011
Salzburg	2.581 €	+8,6 %
Innsbruck	2.353 €	+8,7 %
Wien	2.131 €	+10,5 %
Bregenz	1.850 €	+7,2 %
Linz	1.686 €	+7,8 %
Graz	1.625 €	+3,5 %
Klagenfurt	1.278 €	+7,8 %
St. Pölten	1.213 €	+11,7 %
Eisenstadt	1.178 €	-2,0 %

QUELLE DIE PRESSE

Връчиха наградата за най-добър студент българист

Призът е учреден от посолството на РБългария в Австрия

Георг Кайл става първият носител на наградата за най-добър студент по българистика в Института по славистика на Виенския университет.

30-годишният австриец получи това признание навръх 24 май в Българския културен институт „Дом Витгенщайн“ лично от извънредната ни и пълномощна посланичка Н.Пр. Елена Шекерлетова (виж снимката). Поощрителният приз бе учреден от Посолството на Република България в Австрия, за да стимулира интереса на учащите се към историята и културата на страната ни и да насърчи активните връзки между двете страни. Георг Кайл получи парична премия от 1000 евро, осигурена от Хипо Ное Групе банк и възможност за едномесечен стаж в българското посолство.

„Започнах да уча български език, за да се подготвя за първото си пътуване до България през лятото на 2005 г. След като видях страната ви и нейната култура, любопитството ми се събуди и вече исках не само да говоря български, но и да науча повече за историята ѝ. Близо 20 пъти съм бил там“, сподели той специално за А4. (Интервю с него четете на www.bulgaren.org/melangebulgaren.) ■

ЛАУРЕАТИ

Българското министерство на културата също раздаде свои почетни награди за деня на писмеността за особен принос към развитието на българо-австрийските културни връзки зад граница. Лауреати т.г. станаха византоложката проф. д-р Лиоба Тайс, оперната певица Ива Йоннова, съснователката на танцовото сдружение „Български ритми“ хореографката Галя Милева, режисьорът и драматург Кристиан Папке и основателят на дружество IDEA Society д-р Стефан Стоев.

Летище Пловдив иска линия до Виена

Преговори за редовна линия до Виена води Летище Пловдив. Това заяви изпълнителният директор на авиопорта Дойчин Ангелов след най-голямата авиосреща на европейско ниво в Талин в средата на май.

По думите му Виена е особено важна дестинация, тъй като аерогарата там се използва транзитно за полети в Европа, а и зад Океана и евентуална редовна линия до австрийската столица ще е плюс не само за българските граждани, но и за чуждестранните туристи.

Интересът на чуждите

авиопревозвачи към Града под тепетата расте постоянно заради потенциала на географското място, на което е разположен – Южния централен район. В момента пловдивското летище е пуснало две редовни линии до Лондон и „Франкфурт–Хан“ два пъти седмично. За Олимпиадата през август ще се подсили с още един вечерен самолет до британската столица, увери Ангелов. Допълнително на форума в Талин авиопортът е провел разговори с осем различни европейски компании за договарянето на нови дестинации. Според Ангелов още

през тази зима е възможно летището да разкрие няколко нови редовни линии, в началото като чартърни полети на нискотарифна компания.

Междуременно стана ясно, че засилен интерес проявят три турски авиопревозвача за създаването на две линии Пловдив–Турция. Български изселници от Турция са заявили, че ще настояват пред кмета на Кърджали общината им да стане член на сдружението „Фонд за развитие на летище Пловдив – южната врата на България“, което беше учредено на 20 май, съобщи БТА. ■

IDEA Society представи платната от „Пангея“

Очаква се изложбата да посети и България

Пълната колекция от 12 картини живопис на художници от България, Бразилия, Русия, САЩ и др., събрани в рамките на проекта „Пангея“, представя дружество IDEA Society в Българския културен институт „Дом „Витгенщайн“ (БКИ) във Виена в края на април.

Sunburst in the Mist – Alexander Rinesch

Стартът на проекта е даден през 2008 г. с темата „Нашето общество днес и утре“ в подкрепа на програмата на УНИЦЕФ за развитие и закрила на децата. Броят на картините символизира месеците, за които Земята прави една пълна обиколка около Слънцето.

„Колекцията доби голяма международна популярност и сега обикаля света. Подготвяме и премиера в България, но още е рано за подробности“, заяви пред А4 председателят на IDEA Society д-р Стефан Стоев.

Представянето на колекцията „Пангея“ бе съпроводено с изложба на внучката на последния австрийски император – Н.Пр. Габриела фон Хабсбург, понастоящем посланичка на Република Грузия в Берлин. (Интервю с нея четете на www.bulgaren.org/melangebulgaren.) Под мотото „Културен диалог между река Дунав и Черно море“ тя представи свои литографии и скулптури от метал. Изложбата бе открита от посланичката ни Н.Пр. Елена Шекерлетова и директорът на БКИ Борислав Петранов. ■

ДИАЛОГ

IDEA Society е културно сдружение, регистрирано във Виена. Основната му цел е насърчаването и развиването на международния творчески обмен и културен диалог.

ДАТИ И ФАКТИ

150 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ГУСТАВ КЛИМТ се навършват на 14

юли. По случай юбилея цялата 2012-а е обявена от виенската община за година на австрийския художник. Роден през 1862 г. в Баумгартен, близо до Виена, майсторът на четката е един от създателите на виенския сецесион. Централна тема в неговото творчество са жените, като често неприкритата еротика в изобразяването им е ставала повод за скандали и дискусии сред съвременниците му. Днес Климт е артикона, а платната му се продават за над 30 млн. €. Най-известната му творба – „Целувката“, е собственост на австрийската държава и е изложена в двореца „Белведере“.

Густав Климт

НАКРАТКО/IN KÜRZE

DAS PROJEKT PANGAEA IST ERFOLGREICH BEENDET

Ende April hat IDEA Society die ganze Sammlung von 12 Bildern im BKI Haus Wittgenstein vorgestellt, die im Rahmen des PANGAEA-Projekts gesammelt wurden. In der Kollektion gibt es Werke von Künstlern aus Bulgarien, Brasilien, Indien und den USA.

Die Initiative wurde 2008 unter dem Namen „Unsere Gesellschaft von heute und morgen“ gegründet und unterstützte das Programm für die Entwicklung und den Schutz der UNICEF-Kinder. Die Vorstellung der

Sammlung PANGAEA wurde von einer Ausstellung der Enkelin des letzten österreichischen Kaisers – I. E. Frau Gabriela von Habsburg, begleitet, die zur Zeit Botschafterin der Republik Georgien in Berlin ist. Unter dem Motto „Ein Kulturdialog zwischen Donau und Schwarzmeer“ hat sie ihre Lithographien und Skulpturen aus Stahl vorgestellt.

DER FÖRDERUNGSPREIS DER BOTSCHAFT DER REPUBLIK BULGARIEN WURDE VERLIEHEN

Diesen Preis für den besten Studierenden in der Fachrichtung

Bulgaristik an dem Institut für Slavistik der Universität Wien erhielt Georg Kail.

Der 30-jährige Österreicher bekam diese Anerkennung am 24. Mai von unserer außerordentlichen und bevollmächtigten Botschafterin I. E. Frau Elena Schekerletova im BKI Haus Wittgenstein.

ANSTIEG DER AUSLÄNDISCHEN INVESTITIONEN IN DER BULGARISCHEN WIRTSCHAFT

Auf 236 Mio. € belaufen sich die ausländischen Investitionen, die im ersten Quartal d. J. in die

bulgarische Wirtschaft geflossen sind. Dies zeigt die Statistik der Bulgarischen Nationalbank über die Zahlungsbilanz des Landes. In Anbetracht des Umstands, dass die Summe der im ersten Quartal 2011 neu zugeführten Investitionen um 42,- Mio. € geschrumpft war, geben die neuen Zahlen einigen Anlass zu Optimismus. Innerhalb eines Jahres (März 2011–März 2012) erhöhten sich die ausländischen Direktinvestitionen in Bulgarien gegenüber dem unmittelbar vorausgegangenen Zwölfmonatszeitraum um 33 % und erreichten den Stand von 1,62 Mio. €.

ТЪРСИМ РЕКЛАМНИ АГЕНТИ INSERATEVERKÄUFER/-IN GESUCHT

Списание А4 набира сътрудници в областта на маркетинга и продажбите. Задачите ви ще бъдат да представяте изданието на различни лица и организации, като по този начин набирате нови рекламодатели. Ние ви предлагаме като възнаграждение процент от стойността на сключените рекламни сделки. Ако смятате, че тази работа е тъкмо като за вас, вие сте нашият човек! За повече информация marketing@bulgaren.org.

Die Zeitschrift A4 sucht Mitarbeiter/-in für den Bereich Marketing und Vertrieb. Zu Ihren Aufgaben zählt es, die jeweilige Ausgabe verschiedenen Personen und Organisationen zu präsentieren und auf diese Weise neue Werbekunden zu akquirieren. Als Honorar bieten wir Ihnen einen Prozentsatz des Wertes der unterzeichneten Werbeverträge. Wenn Sie denken, dass dieser Job das Richtige für Sie ist, sind Sie unser Mann/unsere Frau! Für weitere Informationen kontaktieren Sie uns bitte unter marketing@bulgaren.org.

БЛОГЪТ НА А4
www.bulgaren.org/melangebulgaren

Сканирайте QR кода с QR скенера на джигесема или смартфона си (например чрез безплатния NeoReader) и директно ще бъдете прехвърлени към блога ни

Ще ВИДИТЕ разликата!

Грижата за очите е за цял живот

ЕЛИЦА ЦЕНОВА

„Ако човек мисли спомед динамиката на времето, в което живее, ако работи много и има доза късмет, ще успее.“ В това е убеден д-р Александър Ангелов, който миналата година успя да сбъдне една от мечтите си – да изгради съвременна клиника, покриваща целия спектър от очни заболявания. Медицинският център по офталмология „Ресбиомед“ в София обединява знанията, уменията и опита на специалисти от България, Австрия и Испания.

ПРОЕКТЪТ „РЕСБИОМЕД“

През 2003 г. д-р Ангелов изкарва кратък курс в болница „Рудолфцифтунг“ – Виена, където, освен че трупа професионални умения, установява контакти с университетски специалисти в областта на офталмологията. Сътрудничеството с академичните среди в австрийската столица е само едната страна, за да се създаде работещ бизнес модел, и

нашият медик се свързва с проф. Хорхе Алио – основател и медицински директор на Офталмологичния институт в Аликанте, Испания, и създател на очните клиники „Визум“. Те обединяват 27 признати центрове за проучване, диагностика, консервативно и хирургично лечение на очните заболявания. „За нас е голям шанс да познаваме и да работим с такъв невероятен човек и офталмолог като проф. Алио. Той е световноизвестен учен, автор на над 60 книги и 36 патента в областта на очните болести“, споделя д-р Ангелов.

През юни 2011-а в сътрудничество с испанските клиники и заедно със съпругата си д-р Венелина Милева откриват Медицинския център „Ресбиомед“, съчетаващ модерни технологии с висококвалифициран персонал. Очната клиника „Ресбиомед“ е първата от клиниките „Визум“ извън Испания. Съвместната работа с едни от най-добрите специалисти в Европа дава възможност да се предложи на пациентите

ПРОФ. ХОРХЕ АЛИО:

генерален директор на клиники „Визум“, Испания

Имаме съвместен проект за очна банка на Балканите

Партньорството ни с Медицинския център „Ресбиомед“ е на клинично и хирургично-офталмологично ниво. През следващите две години ще работим основно в сферата на катаракта, корнеалната и рефрактивната хирургия. Имаме важни проекти по създаването на очна банка на Балканите и предоставянето на най-качествени услуги на пациентите в София. Българските колеги са изключително добре подготвени и притежават мотивацията и духа, необходими за преодоляване на предизвикателствата в съвременната офталмология.

Sie werden den Unterschied SEHEN können!

Die Augenvorsorge ist für das ganze Leben wichtig

ELITSA TSENOVA

„Wenn jemand in der Dynamik der Gegenwart lebt und denkt, wenn er viel arbeitet und eine gute Dosis Glück hat, kann er erfolgreich werden.“ Davon ist Dr. Alexander Angelov überzeugt. Im vorigen Jahr wurde sein größter Traum wahr: eine moderne Klinik zu eröffnen, die das gesamte Spektrum der Augenkrankheiten abdeckt. Das medizinische Zentrum für Ophthalmologie „Resbiomed“ in Sofia verbindet die Kenntnisse, Fähigkeiten und Erfahrungen von Spezialisten aus Bulgarien, Österreich und Spanien.

DAS PROJEKT „RESBIOMED“

Im Jahr 2003 besucht Dr. Angelov einen kurzen Kurs im Krankenhaus Rudolfstiftung – Wien, wo er berufliche Erfahrung sammelt und Kontakte mit akademischen Spezialisten auf dem Gebiet der Augenheilkunde knüpft. Die Zusammenarbeit mit der Universitätsklinik der österreichischen Hauptstadt ist

nur die eine Seite, um ein funktionierendes Geschäftsmodell zu entwickeln, deshalb kontaktiert unser Augenarzt auch Prof. Jorge Alio – Gründer und ärztlicher Direktor des Instituts für Ophthalmologie in Alicante, Spanien und Gründer der Augenkliniken „Vissum“.

Sie vereinen 27 anerkannte Zentren für Untersuchung, Diagnostik, konservative und chirurgische Behandlung von Augenerkrankungen. „Für uns ist es eine große Chance, so eine unglaubliche Persönlichkeit und Ophthalmologen wie Prof. Alio zu kennen und mit ihm zu arbeiten. Er ist ein weltberühmter Wissenschaftler, Autor von mehr als 60 Büchern und 36 Patenten im Bereich der Augenerkrankungen“ sagt Dr. Angelov.

Im Juni 2011 eröffnet er in Zusammenarbeit mit den spanischen Kliniken und zusammen mit seiner Frau Dr. Venelina Mileva das medizinische Zentrum „Resbiomed“, eine Kombination aus moderner Technik und hochqualifiziertem Personal. Die Augenklinik

PROF. JORGE ALIO

Gründer der Augenkliniken „Vissum“, Spanien

Ein gemeinsames Projekt für eine Augen-Bank am Balkan entsteht

Unsere Partnerschaft mit dem medizinischen Zentrum „Resbiomed“ findet auf klinischer und chirurgischer ophthalmologischer Ebene statt. Wir werden in den nächsten zwei Jahren vor allem im Bereich der Katarakt, Hornhaut- und Refraktiv-Chirurgie arbeiten. Wir haben wichtige Projekte, wie die Schaffung einer Augen-Bank für den Balkan und die qualitativ hochwertigsten Dienstleistungen für die Patienten in Sofia zu bieten. Die bulgarischen Kollegen sind sehr gut ausgebildet und haben die Motivation und den Geist, die Herausforderungen in der modernen Augenheilkunde zu bewältigen.

„Ресбиомед“ е клиника на бъдещето

„Ресбиомед“ е клиника, ориентирана към бъдещето, защото взема най-доброто от опита на различни медицински школи. Това, което я прави различна, е отношението към младите специалисти. Те биват насърчавани да работят самостоятелно. В екипа се възпитава позабравена в наши дни медицинска етика – между лекарите няма завист, защото грижата за пациента е водеща.

обслужване на най-високо световно ниво.

КАЧЕСТВО НА ВИСОКО НИВО. Разположена на 900 кв.м площ в нова сграда в центъра на София, клиниката разполага с диагностичен корпус, кабинети за образна диагностика, лазерна терапия, корнеална топография, офталмопедиатрия, както и лазерна корекция на зрението посредством най-съвременните технологии. Операционният блок е снабден с най-новата апаратура в областта. „Частните клиники в някои отношения имат по-добра възможност да инвестират в техника и затова можем да си позволим да имаме най-доброто“, казва д-р Ангелов и с гордост показва платформата „Визумакс“ на компанията „Карл Цайс Медитек“, използвана в рефлексивната лазерна хирургия. Апарат от това поколение досега няма дори в Австрия.

Испанските им колеги от „Визум“ работят в клиниката на ротационен принцип, а българските офталмолози са включени в плановете за специализация на корпорацията. Операции правят и очни лекари от Виена. Така всеки, който търси европейски специалисти, може да се срещне с тях в София, без да се налага да пътува до Испания или Австрия.

СОЦИАЛНИ АНГАЖИМЕНТИ. Освен офталмоложка д-р Венелина Милева е и носителка на титлата „Мисис България Свят

2011“. (Очарователната ѝ усмивка украсява корицата на този брой на А4 – б.р.) „Съгласих се да участвам в този конкурс не от суета, а защото така имам повече възможности да се включа в благотворителни инициативи и да помагам на нуждаещите се. Аз говоря за превенция на зрението и се надявам много хора да ме чуят“, споделя д-р Милева. Като член на Zonta International тя е активно ангажирана в редица проекти за защита на правата на жени и деца.

В момента майката на две деца разработва национална кампания за ранно откриване на очни заболявания. „Доказано е, че 80 % от неуспеваемостта на учениците се дължи на проблеми със зрението. Има редица признаци, по които и учителите могат да разпознаят ранните симптоми на болестта и да сигнализират родителите“, обяснява тя смисъла на новия проект. Всички помощни материали за обучителните семинари пък са предоставени от Фондация „Хорхе Алио“ и са преведени на български. ■

DR. ANELIA HOCHWARTER:
Ophthalmologie-Chirurg, Spital Rudolfstiftung – Wien

„Resbiomed“ ist die Klinik der Zukunft

„Resbiomed“ ist eine Augenklinik, die auf die Zukunft ausgerichtet ist, weil man das Beste aus dem Erfahrungsschatz verschiedener medizinischer Schulen nimmt. Was sie von anderen unterscheidet, ist die Einstellung zu den jungen Spezialisten. Sie werden aufgefordert, selbstständig zu arbeiten. Man fördert im Team eine in unseren Tagen meist schon vergessene medizinische Ethik, zwischen den Ärzten herrscht kein Konkurrenz-Neid, die optimale Patientenversorgung hat Vorrang.

„Resbiomed“ ist die Erste der Kliniken „Vissum“ außerhalb Spaniens. Die Zusammenarbeit mit einigen der besten Spezialisten in Europa ermöglicht es, den Patienten viele Dienste auf höchstem internationalen Niveau anzubieten.

QUALITÄT AUF HOHEM NIVEAU. Die neugebaute Augenklinik bietet auf eine Fläche von 900 m² im Zentrum von Sofia bildgebende Diagnostik, Laser-Therapie, Hornhaut-Topographie, pädiatrische Ophthalmologie und auch Laser-Sehkorrektur mit Einsatz der modernsten Technologien. Die operative Einheit ist mit der neuesten Apparatur in diesem Gebiet ausgestattet. „Die Privatkliniken haben in gewisser Hinsicht eine bessere Chance, in moderner Technik zu investieren und daher können wir uns leisten, das Beste zu haben“, sagt Dr. Angelov und zeigt stolz die Arbeitsplattform „VisuMax“ der Firma „Carl Zeiss Meditec“, die man in der reflektiven Laserchirurgie verwendet. Geräte dieser Generation gibt es sogar in Österreich noch nicht.

Die spanischen Kollegen von „Vissum“ arbeiten im Rotati-

onsprinzip in der Klinik und die bulgarischen Augenärzte machen Spezialisierungen in Spanien. In der Klinik operieren auch Augenärzte aus Wien. So kann also jeder, der europäische Spezialisten sucht, sie in Sofia finden, ohne nach Spanien oder Österreich fahren zu müssen.

SOZIALES ENGAGEMENT.

Dr. Venelina Mileva ist nicht nur eine Augenärztin, sondern sie hat auch den Titel „Mrs. Bulgaria 2011 World“ gewonnen. (Ihr bezauberndes Lächeln schmückt das Cover dieser Ausgabe von A4) „Ich habe an diesem Wettbewerb nicht aus Eitelkeit teilgenommen, sondern weil ich so mehr Möglichkeiten zu Wohltätigkeitsinitiativen habe, die den Bedürftigen helfen. Ich spreche über die Augenvorsorge und hoffe, dass viele Menschen mich hören“ sagt Dr. Mileva.

Als Mitglied von „Zonta“ ist sie aktiv an mehreren Projekten beteiligt, um die Rechte von Frauen und Kindern zu schützen.

Derzeit entwickeln zwei Mütter eine nationale Kampagne zur Früherkennung von Augenerkrankungen. „Es ist bewiesen worden, dass bei Misserfolg in der Schule 80% auf Sehprobleme der Schüler zurückzuführen sind. Es gibt eine Reihe von Anzeichen, an denen die Lehrer frühe Symptome der Krankheit erkennen können und dann die Eltern rechtzeitig informieren.“ erklärt sie die Bedeutung des neuen Projekts. Alle Hilfsunterlagen (auf Bulgarisch) für die Schulungen werden von der Stiftung „Jorge Alio“ zur Verfügung gestellt. ■

България или Австрия?

Bulgarien oder Österreich?

Umordnung der Träume

Пренареждане на мечтите

ЕКИП НА А4

Скуфар, претъпкан с мечти за работа и сносно заплащане, добро образование, спокоен и уреден живот, в началото на 90-те г. на м.в. повече от 800 000 българи поеха по шарените пътища на света. Днес някои от тях обаче извървяват обратен ход. Назад към родината.

Още с настъпването на промените част от сънародниците ни избягаха навън. Далече от безработицата и недоимъка. Други направиха просто своя избор да живеят, да работят и да обичат там, където желаят. Но не и в България. Те не търсеха по-лъскав живот и по-добра работа. Те искаха само да се махнат. Защото родната им държава ги задушаваше. Убиваше мечтите им. И дори последните илюзии, че нещо може да се промени.

През последните пет години обаче се забелязва обратната тенденция. Броят на завърналите се от чужбина нашенци за това време е около 215 000 души според статистиката. И тази цифра непрекъснато расте. Едни се връщат не от носталгия към родното място, а защото икономическата криза удари и западните дър-

жави. Други – защото вярват, че вече мечтите могат да се сбъдват и в България.

ONE WAY TICKET. В Австрия живеят повече от 25 000 българи. Те са дошли по различно време и животът на всеки е тръгнал различно. Някои от тях са намерили своята житейска и професионална реализация в алпийската страна и нямат намерение да се връщат в България.

„Дойдох в Австрия, за да уча. Завърших Техническия университет и си намерих работа“, споделя Кръстин Стоев. 45-годишният мъж е доволен от живота си навън – създаде семейство, има и собствено жилище. „Вече 15 г. съм във Виена. Градът предлага всичко – и работа, и култура, и места за спорт“, казва той. Признава само, че възможностите за професионално развитие са по-ограничени и че усеща стъкления таван, в който се удря кариерата му.

Кръстин се е откъснал от страната си, приятелите му пък са се пръснали по света и затова сега неговите родители са единственото, заради което се връща в родината. „Странно ми е там. Някои неща са се променили към по-добро – например в София има рес-

A4

Mit einem Koffer, vollgestopft mit Träumen von Arbeit und leidlicher Bezahlung, guter Ausbildung, ruhigem und geregelter Leben, haben sich viele Bulgaren Anfang der 90er Jahre des vorigen Jahrhunderts auf den Weg in eine bunte Welt gemacht. Heute legen manche von ihnen jedoch denselben Weg in die andere Richtung zurück. Zurück in die Heimat.

Noch mit dem Anbruch des Wandels floh ein Teil unserer Landsleute ins Ausland. Weit weg von der Arbeitslosigkeit und der Not. Andere trafen ihre Wahl, dort zu leben, zu arbeiten und zu lieben, wo sie es wünschen, aber bloß nicht in Bulgarien. Sie suchten nicht ein glänzenderes Leben oder einen besseren Arbeitsplatz. Sie wollten einfach nur weg, weil ihr Heimatland sie erstickte. Es verdarb ihre Träume, und sogar die letzten Illusionen, dass sich noch irgendwas rändern könnte.

In den letzten fünf Jahren ist jedoch die umgekehrte Tendenz zu bemerken. Laut Statistik kehrten in diesem Zeitraum ca 215 000 Bulgaren aus dem Ausland in die Heimat zurück. Und diese Zahl wächst ständig. Manche kommen nicht wegen Heimweh zurück, sondern weil die Wirtschaftskrise auch die westlichen Länder betrifft. Andere, weil sie nun glauben, dass

Träume auch schon in Bulgarien in Erfüllung gehen können.

ONE WAY TICKET. In Österreich wohnen mehr als 25 000 Bulgaren. Sie sind zu verschiedenen Zeiten gekommen und das Leben eines jeden hat in Österreich anders begonnen. Manche haben ihre Lebens- und berufliche Realisation in dem Alpenstaat gefunden und haben keine Absicht, nach Bulgarien zurückzukehren. „Ich kam nach Österreich, um zu studieren. Ich habe die TU absolviert und habe mir einen Job gefunden“, erzählt Krästin Stoev. Der 45-jährige Mann ist mit seinem Leben im Ausland zufrieden – er hat eine Familie gegründet und hat auch eine eigene Wohnung. „Ich bin schon 15 Jahre in Wien. Die Stadt bietet alles – Arbeit, Kultur, Sportplätze“, sagt er. Er gibt nur zu, dass die Möglichkeiten für professionelle Entwicklung beschränkter sind und dass er die Glas-Decke spürt, an die seine Karriere stößt.

Krästin hat sich von seinem Heimatland losgerissen, seine Freunde sind in die ganze Welt hinausgegangen und deshalb sind jetzt seine Eltern der einzige Grund, warum er seine Heimat immer wieder besucht. „Ich fühle mich seltsam da. Manche Dinge haben sich zum Besseren gewendet – es gibt in Sofia beispielsweise Restaurants und Clubs, die man in Wien nur schwer finden kann, die Leute sind viel moder-

торанти и клубове, каквито трудно се намират във Виена, хората са много по-модерно облечени. От друга страна, мръсотията и беднотията, които надничат от разпадащите се блокове по кварталите, са страшно потискащи. И хората са толкова озлобени, вечно мрънкащи“, обяснява мъжът.

Анатолий Богомилов пък е преминал през всички нива на работа в алпийската държава – от разносвач на пиди до таксиметров шофьор. Отскоро работи в малка производствена фирма. „Не е като да не съм се замислял за връщане в България, където имам поне дом. Но никога няма да го направя. Няма да заменя чистотата, уредения транспорт и социалната система в Австрия за шума, мръсотията и чалгата, които ни заливат у нас“, категоричен е той. Иначе на австрийска земя живее скромно и е щастлив, че най-после има бяла работа.

Като провал в живота си би оценил евентуално връщане в България и Станислав, който се издържа от даване на уроци по пиано и саксофон на деца. Убеден е, че трябва да се справя сам и да живее на Запад, колкото и трудно да е.

САМО НЕ И В БЪЛГАРИЯ!

Всеки десети български абитуриент отива да учи в чужбина, твърди също статистиката. За последните две години дипломите, легализирани от българското просветно министерство, са се удвоили. Повече от 80 000 наши младежи получават образованието си някъде навън.

БЪЛГАРИ И ТУК, И ТАМ

Те са предимно на средна възраст, образовани и успешни. Парите за тях не са проблем. Проблем е осигуряването на добро образование и спокоен живот за децата. Това са заможните българи, търсещи по-висок стандарт на живот. Семейството им е във Виена, а бизнесът – в София. Най-често жената е тази, която оставя работата си, за да поеме грижата за наследниците. И това неминуемо в един момент ѝ дотежава малко или много. „Ужасно ми е скучно във Виена – откровена е Валентина Влахова, докато чака сина си пред училище. – Тук нямам почти никакви приятели, за работа не мога и да мисля. Но така е по-добре за децата. Те поне ще имат по-добър старт в живота.“

Австрия, естествено, е сред предпочитаните дестинации – предлага ниски студентски такси, добър стандарт на живот, евтини и удобни комуникации. Сред най-търсените висши училища във Виена са Икономическият и Виенският, следвани от Техническият университет.

Около 45 % от младите ни заявяват, че нямат никакво намерение да се връщат в България. Докато едни обаче са доволни от живота си в Австрия, други се чувстват потиснати и трудно се нагаждат към условията и порядките ѝ. „Нагъпкани сме в аудиториите, професорът чете учебника, никой нищо не обяснява. А и контакти с австрийци трудно се създават“, разочарован е Александър, студент в икономическия вуз. Момчето още не знае накъде ще се ориентира след завършването си. Не изключва и възможността да се върне у дома.

ВСЕ ПАК ИМА ИНТЕРЕС КЪМ БЪЛГАРИЯ.

Появата на форуми като „Кариера в България. Защо не?!“, които помагат на завършили наши студенти да си намерят подходяща работа в България, показва, че интерес в тази посока има. Нещо повече – все повече младежи виждат възможности за професионална и личностна реализация в страната ни. Това е категоричното мнение на председателката на Фондацията „Идентичност за България“ Марияна Хамънова, организаторка на форума. (Вж. карето „Реализация в България“)

ner angezogen. Andererseits sind der Schmutz und die Armut, die in den zerfallenden Wohnblöcken in manchen Stadtvierteln zu sehen sind, sehr bedrückend. Und die Menschen sind so erbittert, sie nörgeln ständig“, erläutert der Mann.

Anatolii Bogomilov hat alle Arbeitsniveaus in Österreich durchwandert: vom Pizzazusteller bis hin zum Taxifahrer. Seit Kurzem arbeitet er in einer kleinen Produktionsfirma. „Es ist nicht so, dass ich an eine Rückkehr nach Bulgarien nicht gedacht hätte, wo ich zumindest ein Zuhause habe. Aber ich würde das nie machen. Ich würde die Sauberkeit, die geregelten öffentlichen Verkehrsmittel und das soziale System in Österreich gegen den Lärm, den Schmutz und die Tschalga, die uns zu Hause überschwemmen, nicht mehr tauschen.“ ist er kategorisch. Sonst lebt er auf österreichischem Land bescheiden und ist glücklich, dass er endlich „normale Arbeit“ hat.

Als einen Misserfolg im Leben würde auch Stanislav eine eventuelle Rückkehr nach Bulgarien empfinden. Er gibt Kindern Piano- und Saxophonunterricht und ist dadurch finanziell unabhängig. Er ist davon überzeugt, dass er selbst zurechtkommen und im Westen leben muss, egal wie schwierig es sein mag.

NUR NICHT IN BULGARIEN!

Jeder 10. bulgarischer Abiturient studiert im Ausland sagt auch die Statistik. In den letzten zwei Jahren hat sich die Anzahl der vom bulgarischen Bildungsministerium legalisierten Diplome verdoppelt. Mehr als 80 000 junge Erwachsene bekommen ihre Ausbildung irgendwo im Ausland. Österreich ist natürlich eine bevorzugte Destination, es bietet niedrige Studiengebühren, hohen Lebensstandard, billige und bequeme Kommunikation. Die am meisten befragten Hochschulen in Wien sind die Wirtschafts- und die Hauptuniversität, gefolgt von der TU.

Rund 45% unserer jungen

Leute erklären, dass sie überhaupt keine Absicht haben, nach Bulgarien zurückzukehren. Während einige mit ihrem Leben in Österreich jedoch zufrieden sind, fühlen sich andere bedrückt und passen sich nur schwer den Lebensbedingungen und Gegebenheiten an. „Die Auditorien sind überfüllt, der Professor liest vom Lehrbuch, niemand erklärt etwas. Und mit Österreichern Kontakte zu knüpfen ist schwierig“, erklärt enttäuscht Alexander, Student an der WU. Der junge Mann weiß noch nicht, worauf er sich nach seinem Abschluss ausrichtet. Er schließt auch die Möglichkeit nicht aus, nach Hause zurückzukommen.

ES BESTEHT JEDOCH INTERESSE AN BULGARIEN.

Das Auftauchen von Foren wie „Kariere in Bulgarien. Warum nicht?!“, die bulgarischen Absolventen helfen wollen, einen passenden Arbeitsplatz in Bulgarien zu finden, zeigt, dass es in dieser Richtung doch Interesse gibt. Noch dazu: Immer mehr junge Erwachsene sehen Möglichkeiten für berufliche Realisation und Persönlichkeitsentfaltung in unserem Land. Das ist die kategorische Meinung von Mariana Hamanova, Vorsitzende der „Identität-für-Bulgarien“-Stiftung und Organisatorin des Forums (s. Kasten „Realisation in Bulgarien“)

ARBEIT FÜR EIN PAAR JAHRE.

Emil aus Tărgoviște arbeitet seit 5 Jahren am Naschmarkt. „Mit Arbeiterlaubnis“, wie er schnell betont. Sein Arbeitstag beginnt um 05:30 Uhr und endet gegen 18 Uhr. Er hat am Sonntag oder zu Feiertagen frei. Er ist zufrieden – er sagt, dass er es schafft, seinem Sohn Geld zu schicken und spart, „um Geld zu haben, wenn ich zurückkomme“. Sein Traum ist, nach wenigen Jahren sein eigenes Geschäft in Bulgarien zu gründen.

Viele machen es wie Emil – sie leben zu siebt oder zu acht in einer Wohnung, um die Kosten für das Quartier zu sparen. Sie ar-

ЗА НЯКОЛКО ГОДИНИ РАБОТА. Емил от Търговище от 5 г. работи на Нашмаркт. „С документи“, както бърза да уточни. Работният му ден започва в 05,30 ч. и приключва някъде към 18 ч. Почива в неделя или по празниците. Доволен е – казва, че успява да праща пари на сина си и спестява, „за да има, когато се върна“. Мечтата му е след няколко и друга година да започне свой бизнес в България.

Като него са мнозина – живеят по 7–8 души в апартамент с цел да пестят от разходите за квартира. Работят по строежите, в селското стопанство или като цяло – каквото и където намерят. Гледат на престоя си в алпийската страна като на нещо временно и не правят нищо, за да си създадат по-комфортно ежедневие. Пестят от всичко и изпращат спестените евро в България – за жилище, кола, образование на децата, покриване на ежедневните разходи на останалите членове на семейството си там.

НО КАМЪКЪТ СИ ТЕЖИ НА МЯСТОТО... Липсата на свободен достъп до пазара на труда и студеното отношение на местните, често примесено с високомерие, са сред факторите, които затрудняват интеграцията на нашенците в Австрия. „Много са причините, поради които се върнах в България. Една от тях е, че не успях да свикна с австрийската надменност. В България се чувствам по-жива, дишам по-леко“, казва с ръка на сърцето Боряна Добрева. Тя е сред тези 39 % българи, поели обратно към родината в периода 2006–2011 г. При това го направила, след като вече взела дълго чаканото австрийско гражданство.

„Дойдохме в Австрия уж да учим, а всъщност трябваше да работим по 10 ч на ден, за да се издържа. Работата беше все тежка, все на черно. Годи-

ни наред несигурност и мизерия. Сменяш квартира, търсиш работа. Университетът изостава. Родите се дъщеря ни, а не виждахме перспективи за по-осигурен живот. И преди 7 г. се прибрахме в България“, разказва Катерина, прекарала 9 г. в столицата. В момента тя работи по специалността си в немска фирма в Пловдив и се чувства реализирана и удовлетворена: „Детето ми расте обградено с обичта на бабите, които много ми помагат“.

„Да, доста неща ме дразнят в България. Искам да събирам боклука разделно, но или няма контейнери за разделно събиране, или са счупени. Кратерите по пътищата са хиперопасни и т.н., но като цяло ситуацията според мен се променя към по-добро. Липсва ми чистотата и точността на виенския транспорт. Сигурността. Но въпреки това и за момент не съм съжалявала, че си дойдохме обратно“, декларира младата майка.

ВИЕНЧАНИ В ПОВЕЧЕ.

Петър Пенчев прекарва в Австрия 12 години. Тук завършва висшето си, но възможностите, които вижда за професионално развитие, и близостта до семейството и приятелите са сред мотивите му да се върне в България. Сега е преподавател в Русенския университет и е доволен от живота си. Като него са мнозина, които днес управляват в България собствени фирми или заемат високи постове в големи западни компании, най-често австрийски или немски. Знанието на езика и познаването на чуждата култура определено им помага.

„Ако искаш да промениш средата си, не трябва да чакаш държавата да го направи“, на мнение е Васил – един от успешните българи, решили да използват знанията и опита си, придобити зад граница, в родината. В България пазарът

работи an Baustellen, in der Landwirtschaft oder in Gelegenheits-Jobs, was und wo auch immer sie es finden. Sie betrachten ihren Aufenthalt in dem Alpenstaat als etwas Vorläufiges und tun nichts, um ihren Alltag komfortabler zu gestalten. Sie sparen alles und schicken den gesparten Euro nach Bulgarien – für eine Wohnung, ein Auto, die Ausbildung der Kinder, zum Decken der Alltagskosten ihrer Familienmitglieder.

DER STEIN WIEGT AN SEINEM PLATZ.

Das Fehlen des freien Zugangs zum Arbeitsmarkt und die kalte Behandlung seitens der Einheimischen, oft gemischt mit Hochmut, gehören zu den Faktoren, die die Integration unserer Landsleute in Österreich erschweren. „Es gibt mehrere Ursachen, warum ich nach Bulgarien zurückgekommen bin. Eine davon ist, dass ich mich an die österreichische Überheblichkeit nicht gewöhnen konnte. In Bulgarien fühle ich mich lebendiger, ich atme leichter“, sagt, Hand aufs Herz, Boryana Dobрева. Sie ist unter diesen 39% der Bulgaren, die in dem Zeitraum zwischen 2006–2011 in ihre Heimat zurückgekehrt sind. Dabei hat sie das gemacht, obwohl sie die lang erwartete österreichische Staatsbürgerschaft schon bekommen hatte.

„Wir sind nach Österreich gekommen, um zu studieren, aber eigentlich mussten wir 10 Stunden pro Tag arbeiten, um finanziell unabhängig zu sein. Es war immer Schwarzarbeit und immer schwer. Jahrelange Unsicherheit und Elend. Man wechselt die Wohnung, sucht Arbeit. Die Uni bleibt im Hintergrund. Unsere

Tochter wurde geboren, und wir sahen keine Perspektiven für ein gesichertes Leben. Und vor 7 Jahren kamen wir nach Bulgarien zurück“, erzählt Katherina, die 9 Jahre in der Hauptstadt verbrachte. Momentan arbeitet sie auf ihrem Gebiet in einer deutschen Firma in Plovdiv und sie fühlt sich gut und zufrieden: „Mein Kind wächst in der liebevollen Umgebung seiner Omas auf, die mir sehr viel helfen“.

„Ja, viele Dinge in Bulgarien gehen mir auf die Nerven. Ich möchte den Abfall getrennt sammeln, aber es gibt entweder keine Müllcontainer für getrenntes Sammeln oder sie sind kaputt. Die Krater auf den Straßen sind supergefährlich usw., aber im Großen und Ganzen bewegt sich die Situation meiner Meinung zum Besseren. Ich vermisse die Sauberkeit und die Pünktlichkeit der Wiener Linien. Die Sicherheit. Trotzdem habe ich es keinen einzigen Moment bereut, dass wir zurückgekommen sind“, erklärt die junge Mutter.

WIENER IM MEHR Petăr Pentchev verbrachte 12 Jahre in Österreich. Hier absolvierte er sein Studium, aber die Möglichkeiten, die er für seine berufliche Entfaltung sah, sowie die Nähe zu seiner Familie und seinen Freunden gehörten zu den Motiven, nach Bulgarien zurückzukehren. Jetzt ist er Dozent an der Universität Russe und er ist mit seinem Leben zufrieden. Es gibt viele wie Petăr, die heute ihre eigenen Firmen in Bulgarien verwalten oder hohe Positionen in großen westlichen Firmen bekleiden, meistens Österreicherischen oder Deutschen. Das

BULGAREN HIER UND DA

Sie sind vorwiegend mittleren Alters, gebildet und erfolgreich. Das Geld ist für sie kein Problem. Die Sicherung guter Bildung und ruhiges Leben für ihre Kinder ist das Problem. Da sind die wohlhabenden Bulgaren, die einen höheren Lebensstandard suchen. Ihre Familie ist in Wien, das Geschäft – in Sofia. Am häufigsten ist es die Frau, die ihre Arbeit verlässt, um sich um den Nachwuchs zu kümmern. Und das wird zwangsläufig in einem gewissen Moment mehr oder weniger schwer. „Es ist mir furchtbar langweilig in Wien – sagt Valentina Vlachova aufrichtig, während sie auf ihren Sohn vor der Schule wartet. – Ich habe hier fast keine Freunde, an Arbeit kann ich gar nicht denken. Aber so es ist besser für die Kinder. Sie werden zumindest einen besseren Start ins Leben haben.“

РЕАЛИЗАЦИЯ В БЪЛГАРИЯ

„Голяма част от хората, които решават да се върнат за постоянно в България, имат конкретни идеи с какво биха искали да се занимават. Най-много специалисти, учили навън, имаме в сферата на финансите и управлението, следвани от IT сектора, маркетинга, правните и други хуманитарни науки. Професионалистите в тясно профилирани технически направления обаче все още предпочитат чужбина като място за професионалното си развитие, поради това че в България този сектор е по-слабо представен на фона на услугите.

Силно се надяваме, че в бъдеще и в България ще се развиват устойчиви бизнес дейности и дейности с висока добавена стойност за българската икономика. Това ще привлече все повече хора – не само българи, но и специалисти от други европейски държави“, изразява надежда председателката на Фондацията „Идентичност за България“ Марияна Хамънова.

все още не е уплътнен навсякъде и се намират ниши за реализация, които младият предприемач умело използва. Започнал е собствен бизнес и намира съотношението приходи-данъци за изгодно.

По-интензивните и наситени социални контакти са сред предимствата на живота в България, посочва пък Грациела: „Тук имаме много приятели. Непрекъснато каним гости или ние ходим някъде на гости. И във Виена сме го правили, но сега се случва някак си много по-лесно“.

ЧУЖДЕНКА... У ДОМА. Не липсват обаче и хора, разочаровани от сблъсъка с родната действителност. Докато се опитва да се ориентира в българската джунгла, Камелия Кондова се чувства като чужденка в собствената си страна: „Имах чувството, че не ме разбират, когато обяснявах какво искам да работя“. Жената е шокирана от масовото бездействие там: „Щом си недоволен, трябва да положиш усилия за промяна. А това не се случва! Хората масово се оплакват и масово нищо не правят, за да подобрят живота си. Те гледат на страната си като на място, от което можеш да избягаш. Но не и като на място, което можеш да промениш“. Непукизмът, агресията и просташината са другите фактори, които я отблъскват, и в момента тя... отново си стяга куфара за Австрия.

ПРЕНАРЕЖДАНЕ. Българите напускат страната си. Или просто бягат. Понякога е въпрос за икономическа принуда, друг път – на личен избор. Но и в двата случая изборът се налага, защото не са намерили в родината това, от което имат нужда всички нормални хора – работа, ред, сигурност, добра среда за децата си и визия за бъдещето.

Българите се връщат за малко. Или се прибират завинаги от чужбина. Понякога по принуда – работата и на Запад е малко във времената на икономическа криза. Друг път – въпрос за избор. Възможности в България според едни има, според други – не. Но всъщност, където и да сме по света, трябва да сме готови да рискуваме и да работим здраво. И да измерваме качеството на живот не само с точността на метрото, но и с приятелите, на които можем да се обадим.

Където и да сме, каквото и да правим, всички ние мечтаем. А мечтите са точно като нас, хората. Често се пренареждат в пространството – от Изток на Запад. Или обратно. Важното е да ги следваме... ■

Beherrschen der Sprache und das Kennen der fremden Kultur helfen ihnen dabei sicher.

„Wenn man seine Umgebung verändern möchte, muss man nicht warten, bis es der Staat tut“, meint Vassil – einer der erfolgreichen Bulgaren, die sich dafür entschieden haben, die im Ausland erworbenen Kenntnisse und Erfahrungen im Heimatland zu verwenden. In Bulgarien ist der Markt noch nicht überall dicht und es sind Marktnischen zu finden, die der junge Unternehmer geschickt ausnutzt. Er hat ein eigenes Business gegründet und findet das Verhältnis zwischen Einkommen und Steuern günstig.

Die intensiveren und inhaltsreicheren sozialen Kontakte sind unter den Vorteilen des Lebens in Bulgarien, sagt Graziela: „Hier haben wir viele Freunde. Wir laden immer Gäste ein oder besuchen jemanden. In Wien haben wir das auch gemacht, aber jetzt fällt es irgendwie viel leichter.“

AUSLÄNDERIN ... ZU HAUSE.

Es gibt jedoch auch genug Leute, die vom Zusammenstoß mit der heimatlichen Realität enttäuscht sind. Während sie versucht, sich im bulgarischen Dschungel zurechtzufinden, fühlt sich Kamelia Kondova wie eine Fremde im eigenen Land: „Ich hatte das Gefühl, dass man mich nicht versteht, als ich erklärte, was ich arbeiten möchte“. Die Frau ist über die Massen-Lethargie schockiert: „Wenn du unzufrieden bist, musst du dir Mühe geben, um die Sachen zu verändern.“

REALISATION IN BULGARIEN

„Ein großer Teil der Leute, die sich dafür entscheiden, auf Dauer nach Bulgarien zurückzukommen, haben konkrete Ideen, womit sie sich beschäftigen möchten. Die meisten Spezialisten, die im Ausland studiert haben, haben wir im Bereich der Finanzen und des Managements, gefolgt vom IT-Sektor, Marketing, Rechts- und anderen humanitären Wissenschaften. Die Profis in eng profilierten technischen Richtungen bevorzugen jedoch immer noch das Ausland für ihre professionelle Verwirklichung wegen der Tatsache, dass dieser Sektor vor dem Hintergrund des Dienstleistungssektors in Bulgarien unterrepräsentiert ist.

Wir hoffen stark darauf, dass sich in der Zukunft auch in Bulgarien nachhaltigere Geschäftsfelder sowie Tätigkeiten mit hohem Mehrwert für die bulgarische Wirtschaft entwickeln werden. Das wird immer mehr Leute anziehen – nicht nur Bulgaren, sondern auch Spezialisten aus anderen europäischen Ländern“, so hofft die Vorsitzende der „Identität-für-Bulgarien“-Stiftung Mariana Hamanova.

Und das passiert eben nicht! Die Leute beklagen sich massenhaft und sie tun massenhaft nichts, um ihr Leben zu verbessern. Sie halten ihr Land für einen Ort, vor dem man fliehen muss. Aber nicht für einen Ort, den sie ändern können“. Die Passivität, die Aggression und die Rüpelei sind die anderen Faktoren, die sie abstoßen, und momentan packt sie wieder den Koffer für Österreich.

UMORDNUNG. Die Bulgaren verlassen ihr Land. Oder sie fliehen einfach. Manchmal ist es eine Frage ökonomischer Zwänge, ein andermal – eine persönliche Wahl. Aber in beiden Fällen ist eine Entscheidung erforderlich, weil sie in ihrer Heimat nicht das finden können, was alle normalen Menschen brauchen – Arbeit, Ordnung, Sicherheit, gute Umgebung für ihre Kinder und Perspektive für die Zukunft.

Die Bulgaren kommen kurz nach Bulgarien. Oder sie kehren für immer zurück. Manchmal gezwungen – Arbeit ist auch im Westen rar in Zeiten einer Wirtschaftskrise. Ein andermal freiwillig. Manche sagen, es gibt Möglichkeiten in Bulgarien, andere wiederum finden das nicht. Aber eigentlich – wo auch immer wir sind, müssen wir bereit dazu sein, zu riskieren und hart zu arbeiten. Und die Lebensqualität nicht nur mit der Pünktlichkeit der U-Bahn zu messen, sondern auch mit den Freunden, die wir anrufen können.

Wo auch immer wir sind, was auch immer wir machen, wir alle träumen. Und die Träume sind genau so wie wir, die Menschen. Sie werden oft umgeordnet im Raum – von Osten nach Westen. Oder umgekehrt. Wichtig ist, dass wir unseren Träumen folgen können... ■

ЦВЕТЕЛИНА ОРТЕГА:

ПЪТЯТ КЪМ ИНТЕГРАЦИЯТА ЗА ВСЕКИ Е ИНДИВИДУАЛЕН

Поставят се клишетата за това от какво имат нужда емигрантите

Цветелина Ортега е родена в София през 1979 г. През 1987-а пристига със семейството си в Австрия. Завършва гимназия, а по-късно и романистика и сравнително литературознание във Виенския университет. От почти четири години е управител на Асоциация „Икономика за интеграция“ – Виена. Танцува танго и рисува. Езиците за нея не поставят граници. С тях може да се кара и да се сдобрява. Погледа си за света пък пречупва през стиховете, които пише. Факт е и новата ѝ стихосбирка, която е своеобразен поетичен експеримент – творбите в нея са от по три куплета, с по три строфи и на три езика. Единственото стихотворение само на два езика се казва „Български“. Българският в него обаче липсва.

КРАСИМИРА ПЛАХЕЦКИ

Госпожо Ортега, вие работите за асоциация „Икономика за интеграция“ от нейното създаване. Случаен или целенасочен беше изборът ви?

Съвсем целенасочено реших да кандидатствам за поста. Бях убедена, че това е много специална работа и лично мога да допринеса за положителното развитие на много хора, дошли да живеят във Виена.

Това, че самата вие сте емигрантка, помага ли ви в работата?

Да, определено, защото разполагам с опит, който на други им

ZWETELINA ORTEGA:

Der Weg zur Integration ist individuell

Für die Bedürfnisse der Emigranten werden gerne Klischees verwendet

Zwetelina Ortega wurde 1979 in Bulgarien geboren. Nach Wien kam sie 1987 mit ihrer Familie. Nach dem Gymnasium studierte sie Romanistik und Vergleichende Literaturwissenschaften an der Universität Wien. Seit vier Jahren ist sie Geschäftsführerin des Wiener Vereins „Wirtschaft für Integration“. Ortega malt, schreibt Lyrik und tanzt Tango. Die Sprachen setzen keine Grenzen für die junge Frau. Mal ist sie mit ihnen befreundet, mal zerstritten. Ihre neueste Gedichtsammlung ist ein einzigartiges Experiment: Jedes Gedicht besteht aus drei Versen und drei Strophen, in jeweils drei Sprachen. Das einzige Gedicht dieser Sammlung, das nur in zwei Sprachen geschrieben ist, heißt „Bulgarisch“. Die bulgarische Sprache fehlt jedoch.

KRASSIMIRA PLACHETZKY

Frau Ortega, Sie arbeiten für den Verein „Wirtschaft für Integration“ seit der Gründung. Ist ihre Wahl ein Zufall?

Nein, es war kein Zufall. Ich glaube, dass diese Arbeit etwas Besonderes an sich hat, und ich war überzeugt, zur positiven Entwicklung vieler Menschen, die nach Österreich gezogen sind, beitragen zu können.

Hilft Ihnen Ihr Emigrationshintergrund bei der Arbeit?

Ja, bestimmt, denn ich habe die Erfahrung, die Anderen vielleicht fehlt. Die Einstellung zum Thema ist jedoch wichtiger als der Emigrationshintergrund. Das Vorgehen soll individuell und mit den Bedürfnissen der Emigranten abgestimmt sein. Gleichzeitig soll es flexibel sein, denn die Regeln von heute könnten in Zukunft nicht mehr

zutreffen. Meines Erachtens stellen die Klischees über die Bedürfnisse der Emigranten das größte Problem dar.

Welche sind die wichtigsten Voraussetzungen für eine gelungene Integration?

Wenn ich jetzt nur drei Voraussetzungen nenne, werde ich die Klischeefalle einmal mehr bedienen. Die Voraussetzungen sind in jedem Emigrationsfall individuell. Für Einige kann die Sprache eine große Rolle gespielt haben, für Andere wiederum nicht. Integriert zu sein, heißt das Gefühl zu haben, angekommen und angenommen zu sein und das Gastland zu akzeptieren. Der Weg dorthin allerdings ist von verschiedensten Faktoren abhängig.

Welches konkrete Ziel verfolgt die „Wirtschaft für Integration“?

Unser größtes Ziel ist es, dass das Thema Integration einen

липсва. Подходът към самата тематика обаче е сякаш по-важен от това дали си емигрант. Трябва да е индивидуален и съобразен с нуждите на емигрантите. От друга страна, да е гъвкав, тъй като нещата, които днес се приемат за правило, след години може и да не важат. Според мен най-големият проблем са изградените клишета за това, от какво имат нужда емигрантите.

Кои са трите най-важни фактора за успешна интеграция?

Не бих се ограничила точно до три – опасявам се, че ако го направя, ще попадна в капана на клишетата. Факторите за успешна интеграция са строго индивидуални. За един езикът може да изиграе огромна роля, за друг – не. Да си интегриран, означава, според мен, да се почувстваш най-сетне у дома си. Но пътят до там е строго индивидуален.

Какви са целите на асоциацията, която ръководите?

Най-вече темата за интеграцията да намери заслужено място в обществения дискурс. Асоциацията ни е малка – четирима души, които осъществяват цялата логистика. Стремим се чрез

АСОЦИАЦИЯ „ИКОНОМИКА ЗА ИНТЕГРАЦИЯ“

„Икономика за интеграция“ е основана през март 2009 г. от д-р Георг Крафт-Кинц, зам.-председател на Райфайзенбанк – Долна Австрия-Виена, и от родения в Техеран предприемач Али Рахими. Австрийската банка е един от основателите и главен спонсор на асоциацията.

различни проекти с помощта на медиите и подкрепата на влиятелни австрийски фирми да покажем, че хората от различен произход и култура са не само важни за развитието на австрийската икономика, но и че вече е невъзможно без тях. Те участват във всички браншове, а мнозина от тях са предприемачи.

Как постигате тези цели?

Като работим по няколко проекта. Един е от тях е годишната конференция „Австрийски ден на интеграцията“, в която може да вземе участие всеки – частни лица с интерес към темата, хора от неправителствени или международни организации, министерства, учреждения, училища и университети, научни лица и заети в икономическия сектор. Тази година конференцията се проведе за втори път в кметството на виенската община. Мотото беше Partipation („Моето място в обществото“), а дискусиите и работните срещи се провеждат в три направления: общество, образование и пазар на труда.

Друг наш важен проект е Sag's multi!, състезание по ораторско майсторство за ученици от 7. до 13. клас. То е уникално по своята същност. Учениците подготвят речите си на немски и на майчиния си език, като сменят езиците поне веднъж или ги редуват по време на речта. Фокусът всяка година е един и същи, а темите – десет, като всеки участник сам избира по коя от тях да говори.

Следващият ни проект е продължение на предишния.

„Да си интегриран, означава да се чувстваш като у дома си“

„Integriert zu sein, heißt das Gefühl zu haben, angekommen zu sein“

entsprechenden Platz im öffentlichen Diskurs bekommt. Die Organisation ist klein. Vier Personen sorgen für die ganze Logistik. Wir versuchen, mithilfe etablierter österreichischer Unternehmen und der Medien Projekte abzuwickeln, die nicht nur aufzeigen, dass Menschen mit verschiedenem kulturellen Hintergrund zur wirtschaftlichen Entwicklung beitragen, sondern dass diese ohne sie undenkbar geworden ist. Emigranten sind in allen Branchen tätig, viele führen bereits ihr eigenes Unternehmen.

Welche Projekte sind das Konkret?

Eines davon ist die jährliche Konferenz Österreichischer Integrationstag, an der praktisch jeder teilnehmen kann: Vertreter von Nichtregierungsorganisationen oder internationalen Organisationen, Ministerien, Schulen und Universitäten, Wissenschaftler, Geschäftsleute oder einfach Interessenten. Die diesjährige Konferenz fand zum zweiten Mal im Rathaus statt. Das Motto war „Partizipation“. Die Diskussionen und Workshops wurden in drei Bereichen geführt: Gesellschaft, Bildung und Arbeitsmarkt.

Ein weiteres wichtiges Projekt ist der Redewettbewerb für Schüler zwischen 7. und

13. Klasse Sag's multi!. Der Wettbewerb ist ein einzigartiges Unternehmen, das es nur in Österreich gibt. Die Schüler bereiten ihre Reden auf Deutsch und in ihrer Muttersprache vor und wechseln mindestens ein Mal zwischen beiden Sprachen während der Rede. Wir geben zehn Themen zur Auswahl.

Unser nächstes Projekt ist eine Art Fortsetzung des Redewettbewerbes. Die Idee dazu entstand, als wir merkten, dass junge Menschen, alle mit großem Potenzial, nach dem Redewettbewerb aus unserem Blickfeld einfach wieder verschwinden. KONNEX sollte eben das verhindern. Die Idee dabei ist, den Schülern zu helfen, Ihr Potenzial weiter zu entwickeln und zu nutzen. Für ein Jahr bekommen die Schüler daher einen persönlichen Mentor, der sie auf diesem Weg unterstützt.

Wer kann Mentor werden? Ein Lehrer?

DER VEREIN „WIRTSCHAFT FÜR INTEGRATION“

Der Verein „Wirtschaft für Integration“ wurde im März 2009 von Dr. Georg Kraft-Kinz, Stv. Generaldirektor der Raiffeisenlandesbank NÖ-Wien, und dem in Teheran geborenen Wiener Unternehmer Mag. Ali Rahimi gegründet. Die Raiffeisenlandesbank NÖ-Wien ist Gründungs- und Hauptsponsor von „Wirtschaft für Integration“.

Идеята за него възникна, след като осъзнахме, че след състезанието младежите, всеки от които с огромен потенциал, изчезват от ползването ни. За да предотвратим процеса, създадохме KONNEX. Идеята ни е да им помогнем да използват и да доразвият потенциала си, предоставяйки им личен ментор, който в продължение на една година да ги напътства в развитието им.

Менторът е по-възрастен човек, учител?

Не е задължително да е учител. Всеки по-възрастен човек може да бъде ментор. Важното е да има готовността да подкрепи младежа, да го ориентира в избора му на бъдеща професия и да му покаже различни възможности за по-нататъшното му развитие. Силно се надявам връзката ученик-ментор да се запази по-дълго, защото като цяло на емигрантите им липсват контакти, с помощта на които да организират живота си наново в чуждата за тях страна.

Как се раждат идеите, по които работите? Чрез обмяна на идеи?

Точно така. (Усмивва се.) Веднъж месечно провеждаме работна среща на борда на директорите, на която споделяме и обсъждаме нови идеи. На нея вземат участие и инициаторите и създателите на асоциацията д-р Георг Крафт-Кинц и маг. Али Рахими. Тяхната цел е да се промени негативният имидж на емиграционната тематика. Тя се възприема като

проблем, а всъщност е шанс и реалност.

Говорите испански, танцувате танго, пишете поезия, рисувате. Как се е отразила емигрантската ви история на личността?

Израснах с испанския благодарение на майка си, която ми говореше на испански и на български. После завърших испанска филология. Тангото е част от тази култура и друг начин на изразяване, връзка между движение и музика, недостъпна за повечето хора. То е допълнение, не може да се свърже с търсене на дълбочини, както е при поезията например. По-скоро танцувам за развлечение и не съм достигнала никакви висоти, понеже започнах късно. Но съм завършила едномесечен курс по танго в Буенос Айрес.

Какво място отреджате на поезията в делника си, на литературата изобщо?

(Става сериозна.) Литературата е много важна за мен. Писането е част от мен и моя живот, то ме изпълва. Винаги съм пишеща, а сред различните жанрове поезията се оказва централният жанр, който най-силно ме вълнува. Има нещо измъчващо в писането, защото дълбоко в теб се отварят сетива, които те правят чувствителен за света. Задаваш си въпроси, които могат да бъдат тъжни. Например последната ми стихосбирка, посветена на езика, общуването и неуспялата комуникация, беше тъжна. В такива

Nicht unbedingt. Jede ältere Person kann Mentor werden. Wobei wichtig ist, die Bereitschaft zu haben, den jungen Menschen bei der Wahl seines zukünftigen Berufs zu begleiten, ihnen verschiedene Möglichkeiten für ihre weitere Entwicklung zu zeigen. Ich hoffe sehr, dass die Schüler-Mentor-Beziehung länger als ein Jahr besteht, denn den Einwanderern fehlen im Allgemeinen die Kontakte, um ihr Leben in einem fremden Land neu zu organisieren.

Wie werden die Ideen geboren? Durch Brainstorming?

Genau. (Sie lächelt.) Einmal im Monat haben wir ein Vorstandstreffen, bei dem wir neue Ideen austauschen und diskutieren. Die Gründer des Vereins Dr. Georg Kraft und Mag. Ali Rahimi (ihre Idee ist, das negative Immigrationsbild zum Positiven zu ändern) sind auch immer dabei. Denn Emigration wird immer noch als Problem dargestellt, sollte jedoch als ein Faktum und eine Chance gesehen werden.

Sie sprechen Spanisch, schreiben Gedicht, malen und tanzen Tango. Wie hat ihr Emigrationshintergrund Ihre Vielfältigkeit beeinflusst?

Ich wuchs mit Spanisch dank meiner Mutter auf. Sie sprach Spanisch und Bulgarisch zu mir. Ich studierte später auch Spanisch. Tango ist ein Teil dieser Kultur und gleichzeitig eine alternative Ausdrucksweise. Diese Beziehung zwischen Bewegung und Musik ist den meisten Menschen unbekannt. Es ist einfach eine Abwechslung für mich. Ich suche darin nicht nach philosophischen Tiefen, wie in der Poesie zum Beispiel. Vielmehr tanze ich zum Spaß und bin von Meisterschaft weit entfernt, denn ich habe zu spät damit begonnen. Aber ja, ich habe einen Tangokurs in Buenos Aires abgeschlossen.

Wie wichtig sind für Sie die Poesie und die Literatur im Allgemeinen?

Die Literatur ist für mich sehr wichtig. Schreiben ist ein Teil von mir und meinem Leben, es erfüllt mich. Ich habe immer schon geschrieben. Die Poesie spielte dabei immer die zentrale Rolle, die mich am meisten reizt. Gedichte schreiben kann sich manchmal wie Folter anfühlen, denn es öffnet die tiefsten Sinne, macht Sie empfindlich für die Welt. Fragen werden aufgeworfen, die auch sehr traurig sein können. Ein Beispiel dafür ist meine letzte Gedichtsammlung, in der es um die Sprachen und die gescheiterte Kommunikation geht.

Das Malen dagegen empfinde ich mehr als Vergnügen und als andere Ausdrucksmöglichkeit. Ich bemerkte, dass Sprachen Grenzen setzen, und was ich anhand der Poesie nicht zum Ausdruck bringen kann, male ich

POESIE BULGARISCH

A ti te reservo para recibirte, para concebirte, para liberarte con la cabeza al revés con las piernas hacia el cielo. Te domino poco, nos combatimos.

Dich erbaue ich mit den Händen, ich spreche dich mit den Fingern, wenn die nackten Füße das Gras berühren und das Haar eisig schmilzt.

ПОЕЗИЯ БЪЛГАРСКИ

Пазя те, за да те допусна, да те постигна, да те освободя надолу с главата, с краката към небето. Малко те владее, борим се един с друг.

Теб те градя с ръце, говоря те с пръсти, когато босите крака докоснат тревата и ледено се топи косата.

„Поезията може да бъде изтезаваща“

„Die Poesie kann sich manchmal wie Folter anfühlen“

моменти поезията може да бъде изтезаваща.

Колкото до рисуването – рисувам по-скоро за удоволствие, приемам го като начин на изразяване. Рисувам това, което не мога да изразя с поезия. Наричам картините си „смесени“, тъй като представляват колажи от различни материали.

Как избирате на какъв език да пишете? Имате голям избор – пишете на три езика.

Когато темата е моето българско битие, пиша на български. Когато описвам метафизични, философски проблеми, предпочитам немския – все пак всичко около мен се случва на немски, с проблемите се сблъсквам на немски. За емоционалните неща – любов, еротика, избирам испанския.

Съпругът ви Карлос е испанец. Танцува ли танго?

(Смее се.) Не, само това не прави. Иначе пише стихове – той е известен испански поет, а литературата е от особено значение и за двамата ни. Карлос говори много езици,

завършил е немска и френска филология. В момента е директор на Институт „Сервантес“ в Бремен, Германия.

Как се срещнахте?

Той търсеше преводач за стихосбирката си и така се запознахме.

Обогатява ли общуването с човек от друга култура?

Разбира се. Това, че Карлос е израснал в друга култура, неминуемо прави мирогледа му по-различен от моя. Но това не е пречка. Когато превеждам стиховете му, човек би очаквал, че ще се скараме заради различния поглед над нещата, но това никога не се случва.

Това означава ли, че чуждите култури обогатяват – както в личния живот, така и в обществото?

Отново мога да отговоря единствено индивидуално, защото различията невинаги се преодоляват лесно. В моя случай обаче те са голямо богатство. ■

еднo. Ich nenne meine Bilder „gemischt“, weil sie Collagen aus verschiedenen Materialien darstellen.

Wie wählen Sie die Sprache, in der Sie schreiben? Sie schreiben ja in drei Sprachen.

Wenn das Thema mein bulgarisches Dasein betrifft, schriftlich ich auf Bulgarisch. Für die Beschreibung metaphysischer, philosophischer Probleme bevorzuge ich Deutsch, denn alles um mich geschieht auf Deutsch. Mit Problemen werde ich auf Deutsch konfrontiert. Für Gefühle wie Liebe und Erotik bediene ich mich mit der spanischen Sprache.

Ihr Mann Carlos ist Spanier. Tanzt er auch Tango?

Nein, das macht er nicht. (Sie lächelt.) Er schreibt aber Gedichte und ist ein bekannter spanischer Dichter und die Literatur ist von wesentlicher Bedeutung für uns beide. Carlos spricht mehrere Sprachen. Er hat deutsche und französische Literatur studiert. Derzeit ist er Direktor des Instituto Cervantes in Bremen, Deutschland.

Wie haben Sie sich kennengelernt?

Er suchte Dolmetscher für seine Gedichte ... und so kamen wir zusammen. (Sie lächelt.)

Bereichert die Kommunikation mit einer Person aus einer anderen Kultur?

Natürlich. Carlos wuchs in einer anderen Kultur auf. Unweigerlich macht, dass seine Weltanschauung anders als meine. Aber dies ist kein Hindernis. Wenn ich seine Gedichte übersetze, würde man erwarten, dass unsere verschiedene Weltanschauungen zu Auseinandersetzungen führen würden, das ist jedoch noch nie der Fall gewesen.

Heißt das, dass andere Kulturen prinzipiell, bereichern sowohl im privat als auch im Gesellschaftsleben?

Ich kann keine universale Antwort geben. Unterschiede sind nicht immer leicht zu überwinden. In meinem Fall aber ist die kulturelle Vielfalt ein großer Reichtum. ■

Фотографията – хоби или професия

Изкуството да накараш снимката да заговори

ЕЛИЦА ДЕВРНЯ

„**Защо не снимаш бебчето си? Познавам една фотографка...**“. Така една приятелка ме заведе при **Лина Феслер**.

Цуки, както я наричат българските ѝ приятели, ни посреща усмихната в уютното си фотостудио, в което снима предимно деца и бебета на свои близки. Търпеливо изчаква да приготвим бебето и ни успокоява: „Времето не е от значение, важно е малкият човек да се чувства комфортно и да направим хубави снимки“. Макар че детската фотография е сред най-трудните жанрове, Лина обича да снима деца. Притежава огромно търпение и невероятен подход към малките палавници. „Все пак и аз имам две деца“ – смее се младата жена. „Те са моето вдъхновение“.

По време на снимките продължавам да разпитвам. Лина е родена през 1977 г. в София. Имала е желание да следва фотография в Америка, но впоследствие завършва икономика във Виена и се развива успешно в тази сфера. Фотографията остава на заден план до 30-я ѝ

рожден ден. Годината се оказала много преломна в живота ѝ – омъжва се, погребва майка и дядо, и забременява. „В моменти на огромно щастие и дълбока скръб преосмисляш живота си и пренареждаш приоритетите. Миговете със семейството, енергията, с която ме зареждат децата ми, отключиха в мен креативност, която не мога да проявя в работата си. Така отново преоткрих фотографията.“ Семейството и приятелите са тези, които я окуражават, поощряват и подкрепят в начинанието. В момента тя завършва едногодишно обучение към Фотографския институт и непрекъснато търси начини за самоусъвършенстване.

През 3 часовата сесия Цуки е неизменно усмихната и спокойна, отделя време за всяка поза, обмисля всеки кадър. Тази ведрост се предава и на малкия ми син, който весело гледа в обектива.

Снимките, които получих след няколко дни, са удивително артистични. Неминуемо, когато човек работи с толкова любов и всеотдайност. ■

ИЗЯВИ

- ✓ От една година работи с представителката на приказни тату полички за Европа Кремена Владимирова.
- ✓ Нейни фотопостери са изложени в бутиковите детски магазини minime и Jolie във Виена.
- ✓ Има проекти с продуктова презентация на български фирми, работещи на австрийския пазар.
- ✓ Скоро ще заснеме фотосесия на нова колекция детски полички съвместно с дизайнерските заведения Cupcakes.
- ✓ Предстоят ѝ фотоизложба и благотворителни новогодишни фотосесии в Holmes Place Wien – Millennium City.

Die Fotografie als Hobby oder Beruf

Die Kunst ein Bild zum Sprechen zu bringen

ELITSA DEVRNJA

„**W**arum lässt du dein Baby nicht fotografieren? Ich kenne da jemanden...“ So hat mich eine Freundin zu **Lina Fessler** geführt.

Tzuki, wie sie ihre bulgarischen Freunde nennen, heißt uns mit einem freundlichen Lächeln in ihrem gemütlichen Fotostudio willkommen. Dort fotografiert sie hauptsächlich Babys und Kinder von Freunden und Bekannten. Sie wartet geduldig, bis wir unser Baby bereithaben, und meint: „Die Zeit spielt keine Rolle, wichtig ist, dass sich der kleine Mann wohlfühlt und dass wir schöne Bilder machen.“ Auch wenn die Kinderfotografie eine der schwierigsten auf diesem Gebiet ist, Lina liebt das Arbeiten mit den Kleinen. „Letztlich habe ich auch zwei Kinder – lacht die junge Frau – sie sind meine Inspiration.“

Während des Fotoshootings stelle ich meine Fragen. Lina ist 1977 in Sofia geboren. Zunächst wollte sie Fotografie in Amerika studieren, letztendlich absolvierte sie Betriebswirtschaft in Wien und macht Karriere auf diesem Gebiet. Die Fotografie blieb im Hintergrund. Bis zu Ihrem 30. Geburtstag. Die Welt steht auf einmal Kopf: innerhalb von einem Jahr heiratet sie, verliert Mutter und Großvater und sie wird schwanger.

„Im Augenblick tiefster Trauer und gleichzeitig großen Glücks überdenkt man sein Leben und ordnet die Prioritäten neu. Die Zeit mit meiner Familie und die Energie, die mir meine Kinder

geben, haben in mir eine Kreativität entfacht, die ich bisher in meinem Beruf nicht kannte. So habe ich die Fotografie für mich wiedergefunden.“ Familie und Freunde machen ihr Mut und unterstützen sie in ihrem neuen Vorhaben. Momentan absolviert sie eine einjährige Ausbildung am Fotografieinstitut und sucht ständig weitere Wege zur Vervollkommnung.

Während der dreistündigen Fotosession bleibt Lina geduldig, stets mit einem Lächeln auf den Lippen. Sie nimmt sich Zeit für jede Position, überdenkt jedes Foto. Ihre Begeisterung überträgt sich auf meinen Sohn, der fröhlich ins Objektiv blickt und interessiert und aufmerksam seine Fotografin beobachtet. Die Bilder, die ich nach einigen Tagen bekomme, sind kleine Kunstwerke. Kein Wunder, wenn man mit so viel Liebe und Hingabe arbeitet. ■

AKTIVITÄTEN

- ✓ Seit einem Jahr arbeite sie mit Kремена Vladimirova, Europavertreterin für die märchenhaften Turtürcke, zusammen.
- ✓ Linas Fotoposter sind in der Kinderboutique minime und Jolie in Wien ausgestellt.
- ✓ Fotoaufnahmen der neuen Tutukollektion in Kooperation mit dem Designerlokal Cupcakes stehen unmittelbar bevor.
- ✓ Projekte mit Produktpräsentation von bulgarischen Firmen, die auf dem österreichischen Markt tätig sind.
- ✓ Weihnachtliches Charity-Fotoshooting 2012 und Ausstellung im Homes Place in der Millennium City.

5 години в ЕС

За това време разбрахме, че Съюзът не може да ни оправи с магическа пръчица

**ФРАНЧЕСКО
МАТИНО**

Редактор на
италианското
интернет издание
*Osservatorio Balcani
e Caucaso*
Специално за А4

„Да, днес държавата ни е част от Европейския съюз (ЕС), но кога най-накрая ще странем истински европейци?!“ С леко нагарчащ вкус повечето българи поглеждат назад към датата 1 януари 2007 г. – деня, в който страната им стана пълноправна членка на ЕС, и се питат какво в действителност се е променило в последните пет години.

В България хората никога не са възприемали Съюза толкова като политически и културен експеримент с основна цел да осигури мира в Европа след ужасната трагедия на Втората световна война, колкото като средство за осигуряване на международна стабилност, свобода на движение, демокрация и преди всичко икономически просперитет. И ако първите две цели могат да се смятат за постигнати, то за осъществяването на последните две има още какво да се желае.

Благодарение на членството на България в ЕС гражданите ѝ могат да пътуват свободно и особено по-младите генерации се възползват активно от тази възможност. С известно закъснение проекти с европейско субсидиране се реализират вече и в България и с времето влиянието им става по-осезаемо, особено когато са свързани с инфраструктурата. Ако обаче да принадлежиш към Европа, означава и да се

наслаждаваш на добър жизнен стандарт и компетентна и работеща администрация, то българите не вярват, че тази тяхна мечта се е сбъднала.

Вярно е, че никой вече не поставя под въпрос европейската идентичност и перспективата на страната като членка на ЕС. В един съюз, в който евроскептицизмът нараства с всеки изминал ден, България остава сред страните с най-положително отношение към ЕС. Тъй като повечето българи са силно мнителни към собствените си политици и чиновници, много от тях все още разчитат, че натискът, идващ от Брюксел, е единствената сила, способна да модернизира страната и да помогне за развитието ѝ.

Това, което се изгуби в последните пет години, е красивата наивна мечта, че ЕС сякаш с магическа пръчица ще реши сложните проблеми, появили се още в началото на прехода, или ще успее да въведе западен начин на мислене за една нощ (да смени чипа, както казваше бившият цар и експремиер Симеон Сакскобургготски).

Изминалите 5 години бяха труден, но и много важен период. Днес българите имат по-реалистично отношение към ЕС. Те вече знаят, че той не е приказна страна, а общност, която предоставя много възможности, но е и извор на множество проблеми. През последните години и заради кризата тази реалност стана още по-очевидна.

Сега е времето за прилагане на общи решения: българите, както и останалите европейски нации трябва най-накрая активно да дадат своя принос. ■

5 Jahre in der EU

In dieser Zeit haben wir begriffen, dass die EU allein unsere Probleme nicht lösen kann

FRANCESCO MARTINO

Redakteur der italienischen
Online-Zeitschrift
Osservatorio Balcani e Caucaso
Speziell für A4

„Ja, wir sind jetzt ein Teil der Europäischen Union. Aber wann werden wir endlich richtige Europäer?“ Mit einer Nuance bitterer Ironie blicken die meisten Bulgaren auf den 1. Januar 2007 zurück, den Tag, an dem ihr Staat vollständiges Mitglied der EU wurde, und fragen sich, was sich in den letzten 5 Jahren in ihrem Leben wirklich geändert hat.

Man hat die EU in Bulgarien nie wirklich so sehr als ein politisches oder kulturelles Experiment betrachtet, das in erster Linie dafür gedacht war, den Frieden in Europa nach der schrecklichen Tragödie des Zweiten Weltkriegs zu sichern. Man hat die Union viel mehr als ein Mittel gesehen, um internationale Stabilität, Bewegungsfreiheit, Rechtssicherheit, Demokratie und vor allem ökonomischen Wohlstand zu erlangen und zu sichern. Während die ersten beiden Ziele wohl erreicht sind, lassen die drei Letzten viel zu wünschen übrig.

Dank der EU-Mitgliedschaft können sich die Bulgaren innerhalb der Union frei bewegen. Vor allem die jüngeren Generationen machen von dieser Möglichkeit intensiv Gebrauch. Mit einiger Verzögerung werden auch immer mehr EU-finanzierte Projekte umgesetzt. Mit der Zeit wurden ihre Auswirkungen zunehmend sichtbar, vor allem wenn es um die Infrastruktur geht. Wenn es allerdings vor allem um einen guten Lebensstandard und eine kompetente und verantwortliche

Verwaltung geht, dann glauben die meisten Bulgaren nicht, dass ihre Träume wahr geworden sind und ein europäischer Standard schon erreicht ist.

Tatsächlich bezweifelt fast niemand mehr die europäische Identität oder die EU-Perspektive Bulgariens. Eigentlich ist Bulgarien innerhalb einer europäischen Union, in der der Euro-Skeptizismus jeden Tag stärker wird, ein immer noch ein stark pro-europäisches Land. Da die Bulgaren ihren eigenen Politikern und Beamten wenig vertrauen, glauben sie immer noch, dass der Druck aus Brüssel die einzige Kraft ist, die Bulgarien modernisieren und seine Entwicklung vorantreiben kann.

Was nach fünf Jahren der Vollmitgliedschaft verloren gegangen ist, ist naiver Traum, dass die EU die komplexen Probleme, die seit dem Beginn des Übergangs entstanden sind, leicht lösen kann oder die Mentalität über Nacht „verwestlichen“ könnte („den Chip auswechseln“ in den Worten des früheren Königs und Ex-Premier Minister Simeon Saksoburggotski).

Das war eine ziemlich schmerzvolle, aber auch eine notwendige Erkenntnis. Heute haben die Bulgaren eine realistischere Position zur EU. Sie wissen jetzt, dass es keine Wunderwelt ist, sondern ein Haus voller gemeinsamer Chancen sowie gemeinsamer Probleme. In den letzten fünf Jahren ist diese Realität durch die Krise noch deutlicher geworden. Jetzt ist die Zeit der gemeinsamen Lösungen gekommen: Sowohl Bulgaren als auch die anderen europäischen Nationen werden nun auch aktiv ihren Beitrag leisten müssen. ■

Българите в Линц

КЪДЕ СМЕ
В АВСТРИЯ

Кратък пътеводител –
I част

ЕКИП НА А4

Линц е административен център на областта Горна Австрия с население 191 000 души и е трети по големина в републиката. По неофициални данни българите там са около 2000 хил. За нашата общност в града ще ви разкажем в продължение на два броя. Ще започнем с историята на българското училище.

НАЧАЛОТО. Деветгодишна е историята на обучението по български език за деца, ученици и възрастни в Линц. На-

чалото е поставено през 2003-та. Тогава по инициатива на родители от българо-австрийските дружества „Дунав“ и „София“ се сформира група от 20-ина деца от български и смесени бракове. Първите им преподаватели са Анета Матева, Дарина Тонкова и Веселина Калканджиева, а от 2008-а към педагогическия колектив се присъединява и проф. д.ф.н. Димитър Дунков.

През учебната 2007–2008 г. групата е включена в структурата на 26-о основно училище – Харбах. Така изучаването на български като майчин език се вписва в номенклатурата от учебни дисциплини на австрийското просветно министерство. С откриването на паралелка за ученици от 5. до 8. клас в Гимназия „Европа“ в Аухоф през 2009–2010 г. българският език става свободноизбираема дисциплина и в гимназиалния курс на австрийската образователна система.

БЪЛГАРСКО УЧИЛИЩЕ „ОРФЕЙ“.

Нов етап бележи основаването на Българо-австрийското родителско дружество „Орфей“ през учебната 2009–2010 г. Негов председател е Мариета Ридъл. Създаването му съответства и на заложения от българското правителство проектозакон за работа с българските общности зад граница. Разкриват се две паралелки, които се оформят като единно учебно звено под егидата на родителското дружество с преподавател на началния курс Дарина Тонкова, а на гимназиалния – Димитър Дунков. От този момент нататък може да се говори за българско училище в Линц. Изборът на името му – „Орфей“, насоч-

ва към най-древното общоевропейско културно наследство по българските земи. От 2011-а „Орфей“ е член на Асоциацията на българските училища в чужбина (АБУЧ). Занятията се водят в Гимназия „Европа“. Учебната програма – от 1. до 10. клас, се състои от избрани теми по български и литература, история и география на България с преподавател Димитър Дунков.

ИЗВЪНКЛАСНА ДЕЙНОСТ. Към училището е създадена и група за български народни песни и танци с ръководител Петър Стефанов от Областния театър. Съвместно с Висшето народно училище в града (VHS Linz) то предлага и курсове по български за възрастни с издаване на сертификат съобразно европейските препоръки за езиково обучение (нива А1–В3). Част от обучението по български, история и култура е и участието на възпитаниците му в ежемесечните предавания на Радио „България“, които се излъчват на вълните на Радио ФРО. ■

(Следва)

ФОНД „БГ КНИГА“

Българското училище „Орфей“ разполага с библиотечни фондове в Гимназия „Европа“ и в Градската библиотека в Линц. Фондовете са основани по инициатива и с дарение на Димитър Дунков и в момента включват 350 заглавия от български автори – фолклор, класика, енциклопедии, учебници, речници, филми, географски и исторически карти. Част от тях са дарение от Агенцията за българите в чужбина, както и лично от директора на Националния исторически музей в София, ст.н.с. д-р Божидар Димитров.

Училище „Орфей“
В час по електронно рисуване

DEUTSCH FÜR BULGAREN

Обръщам гръб на някого/ Jemanden mit dem Rücken ansehen

Jemanden mit dem Rücken ansehen

Die Redewendung ist umgangssprachlich gebräuchlich und bedeutet „jemandem den Rücken zukehren, ihn bewusst nicht beachten“:

Da sie wütend auf ihren Mann war, hat sie ihn den ganzen Abend nur mit den Rücken angesehen.

Обръщам гръб на някого

Изразът се използва предимно разговорно и означава „да обърнеш гръб на някого, умишлено да не го забелязваш“:

Тъй като тя беше ядосана на мъжа си, цяла вечер му беше обърнала гръб.

BULGARISCH FÜR ÖSTERREICHER

Bulgarisch	Transkription	Deutsch
Приятна почивка!	Priyatna pochivka!	Gute Erholung!
Добър апетит!	Dobar apetit!	Guten Appetit!
Какво ще желаете?	Kakvo shte zhelaete?	Was wünschen Sie, bitte?
Една светла бира и нещо безалкохолно, моля!	Edna svetla bira i neshto bezalkoholno, molya!	Ein helles Bier und etwas Alkoholfreies, bitte!
Пригответе сметката, ако обичате.	Prigotvete smetkata, ako obichate.	Machen Sie die Rechnung, bitte.
Тук пуши ли се?	Tuk pushi li se?	Darf man hier rauchen?

www.eukompass.at

**Скъпи читатели,
Специалистите от кон-
султантския център
„Компас“ – Виена, ще ви
информират своевре-
менно на страниците на
A4 по актуални социални
теми, свързани с живота
ни в Австрия.**

**Очакваме и вашите въп-
роси на редакционния
имейл verein@bulgaren.org. Консултантите на
„Компас“ с удоволствие
ще ви отговорят на най-
важните от тях.**

**Liebe Leserin,
lieber Leser,
die Spezialisten vom Bera-
tungszentrum „Kompass“
– Wien, werden Ihnen ak-
tuelle soziale Themen rund
um das Leben in Österreich
hier auf diesen Seiten der
Zeitschrift A4 präsentieren.**

**Wir erwarten Ihre Fragen
per E-Mail an die Redaktion
verein@bulgaren.org. Die
Berater von „Kompass“
werden Ihnen gerne Ihre
Fragen beantworten.**

Консултация № 4

От специалистите на „Компас“

КАК МОГА ДА ОТВОРЯ ФИРМА КАТО ЕДНОЛИЧЕН ТЪРГОВЕЦ В АВСТРИЯ?

Когато говорим за отваря-
не на фирма, преди всичко
трябва да имаме предвид
дейността, с която искаме да
се занимаваме. Ако фирмата
е с нерегламентирана дейност
(freies Gewerbe), е достатъч-
но да се подадат следните
документи за регистрация
пред отговорния за това
орган: адресна регистрация
(Meldezettel), свидетелство за
съдимост, не по-старо от три
месеца, и личен документ.

За някои икономически
дейности обаче (reglementierte
Gewerbe) е необходимо да
докажем определена квали-
фикация. Това обикновено
са занаяти, за които трябва
да представим документ
или набор от документи
(Befähigungsnachweis), по-
твърждаващи уменията ни в
посочената дейност. Често се
случва документите от Бъл-
гария да не бъдат признати в
Австрия и се налага придо-
биването на допълнителна
квалификация. Съществуват
дейности (Teilgewerbe), за ко-
ито има по-облекчени изиск-
вания (например наличието
на шофьорска книжка).

Като мярка за насърча-
ване на предприемачите
Икономическата камара
(Wirtschaftskammer) предлага
възможност за освобож-
даване от регистрационни
такси. Регистрираното лице
придобива статут на самонает
(selbständig) и е задължено
сам да се осигурява. В срок
от един месец е необходимо
лицето да декларира регис-
трацията на фирмата пред
данъчните (Finanzamt) и да
подаде заявление за здравно,

пензионно и социално осигу-
ряване в регионалната каса за
самонаети (SVA).

ИМАМ РЕГИСТРИРАНА ФИРМА В АВСТРИЯ И СЪМ ЗАСТРАХОВАН КЪМ SVA. МОГАТ ЛИ И ДРУГИ ЧЛЕНОВЕ НА СЕМЕЙСТВОТО МИ ДА БЪДАТ ЗДРАВ- НООСИГУРЕНИ КЪМ МЕН?

Съпругът или съпругата,
както и децата на осигуре-
ния, ненавършили 18 г., могат
да бъдат съосигурени към
него, без да плащат допълни-
телно. За деца между 18 и 27
г., които се обучават, трябва
да бъде представен документ,
доказващ статута им на уча-
щи се. В противен случай за
тях се плаща здравна осигу-
ровка в размер на тази, която
плаща главноосигуряващият
се. Родители, братя и сестри
също могат да бъдат съоси-
гурени.

КОГА ИМАМ ПРАВО НА СОЦИАЛНА ПОМОЩ (MINDESTSICHERUNG) В АВСТРИЯ?

Първата предпоставка за
получаването на социални
помощи от страна на алпий-
ската държава е наличието
на документа, потвърждаващ
правото на престой в Австрия
(Anmeldebescheinigung). С
него всеки гражданин на Ев-
ропейския съюз, разполагащ
с доход средно 800 € месечно,
може да подаде молба за со-
циална помощ при съответ-
ния орган – за Виена това е
Общинският отдел 40 (MA 40
– Sozialamt). Всяка молба бива
разглеждана индивидуално
и в зависимост от продължи-
телността на престоя, вида
на извършваната трудова
дейност (при наличие) и тру-
доспособността на лицето се
определя дали помощите да
бъдат отпуснати. ■

Beratung Nr. 4

Von „Kompass“-Experten

ICH WILL IN ÖSTERREICH EIN GE- WERBE ALS EINZELUNTERNEHMER ANMELDEN, WIE GEHT DAS?

Wenn man ein Gewerbe für
eine unqualifizierte Tätigkeit
(freies Gewerbe) anmelden will,
sind folgende Unterlagen den
dafür zuständigen Behörden
vorzulegen: Meldezettel, Auszug
aus dem Strafregister (nicht
älter als 3 Monate) und Perso-
nalausweis.

Für die Anmeldung eines
reglementierten Gewerbes muss
man die entsprechende Quali-
fikation mit einem oder mehreren
Dokumenten nachweisen. Sehr
oft werden solche Unterlagen
aus Bulgarien in Österreich
nicht anerkannt und man muss
sich zusätzlich in Österreich
qualifizieren lassen.

Für andere Tätigkeiten, die
als Teilgewerbe bekannt sind,
gelten vereinfachte Vorausset-
zungen. Macht man sich selbst-
ständig, ist aber ab dem Tag
der Anmeldung des Gewerbes
verpflichtet, sich selbst bei der
zuständigen SVA zu versichern.

ICH HABE EIN GEWERBE IN ÖSTER- REICH ANGEMELDET UND BIN BEI DER SVA VERSICHERT. DÜRFEN ANDERE

FAMILIENANGEHÖRIGE MIT MIR KRANKENVERSICHERT WERDEN?

Der Ehemann bzw. die Ehe-
frau, sowie die Kinder unter 18
Jahren, dürfen mitversichert
werden, ohne etwas dafür zu
zahlen. Das gilt auch für Kinder,
die zwischen 18 und 27 Jahren
alt sind und die sich noch in ei-
ner Ausbildung befinden. Wenn
das nicht der Fall ist, muss man
den gleichen Betrag für deren
Krankenversicherung zahlen,
den man für sich selbst zahlt.
Eltern und Geschwister dürfen
auch mitversichert werden.

WANN HABE ICH DAS RECHT AUF MINDESTSICHERUNG/SOZIALHILFE IN ÖSTERREICH?

Die wichtigste Voraussetzung,
um eine Mindestsicherung anzu-
suchen, ist eine Anmeldebeschei-
nigung. Damit darf jede/-r euro-
päische Staatsbürger/-in, der/die
weniger als 800,- € pro Monat
verdient, einen Antrag auf Min-
destsicherung beim Magistrat
40 der Stadt Wien, stellen. Jeder
Antrag wird individuell betrach-
tet, hinsichtlich der Länge des
Aufenthaltes, der Arbeits(un)-
fähigkeit, der Art der Tätigkeit
des/r Antragsteller/-in etc. ■

Три социални магазина за виенчани

Там могат да пазаруват хора с
месечни доходи под 900 €

ВАЛЕРИ МИТУШЕВ

Двеста хиляди души са социално слабите във Виена, сочи статистиката. На практика това означава, че всеки десети жител на австрийската столица се определя като беден. Този факт кара Александър Шийл да създаде преди пет години специални магазини, където хората с ниски доходи да пазаруват продукти от първа необходимост на около една трета от нормалната цена.

НАЧАЛОТО. След няколко успешни години работа на Виенската борса младият виенчанин решава да направи нещо полезно за обществото. Използвайки опита на ра-

СЕДЕМ МАГАЗИНА ОБСЛУЖВАТ БЕДНИТЕ ВЪВ ВИЕНА

Общо седем магазина обслужват социално слабите в австрийската столица. Четири от тях са на различни хуманитарни организации. Тези организации се грижат за възрастни, болни и бездомни и същевременно разширяват благотворителната си дейност чрез търговски обекти, предлагащи на хора в затруднено положение стоки на достъпни цени. Изградени са и се поддържат на доброволни начала, като продуктите в тях са дарения от големи фирми. Организацията с нестопанска цел „Социален пазар“ е единствената, създадена специално за изграждането и поддържането на верига магазини за нуждаещи се във Виена, и работи без финансова помощ от страна на държавата или общините.

ботещото от 1999 г. в други части на Австрия сдружение „Сома“, през 2008-а мъжът регистрира организацията с нестопанска цел „Социален пазар“, която да подпомага бедните при набавянето им на ежедневни продукти.

Без да търси помощ от държавата, изцяло осланяйки се на частната инициатива, ентузиазма и даренията от страна на различни фирми, Шийл отваря първия магазин в 10-и район на столицата. На площ от 200 кв.м той зарежда 30 основни стоки – хляб, мляко и млечни продукти, перилни и почистващи препарати, продукти за личната хигиена. За един месец са регистрирани 3700, а за три – 6000 потребители.

РАЗРАСТВАНЕ. В първите две години от стартирането на проекта, в които врати отваря и още един магазин – в 17-и район, са продадени 1400 т стоки, потребителите достигат до 20 000 души, а асортиментът се разраства до 100 различни артикула.

Третият обект, който е и най-голям, беше отворен на 23 април т.г. в 22-ри район и обхваща площ от 600 кв.м. Този път към него има и кафене, така че клиентите, дошли да пазаруват, да се чувстват уютно, да има къде да се срещат и да общуват помежду си. Това е особено важно за възрастните хора, тъй като често са останали сами, смята Александър Шийл.

АНГАЖИМЕНТ. Израснал без баща, 33-годишният инициативен виенчанин сам знае какво значи да не ти стигат парите. Той смята, че гражданите с ниски доходи не бива да бъдат дискриминирани и унижавани, като им се предлагат евтини нискокачествени продукти или стоки с изтекъл срок на годност. Ето защо работи директно с фирми производители и търговци, които даряват за каузата стоки, произведени в прекалено голямо количество или с малки дефекти по опаковката. С годините към проекта се присъединяват марки като Coca-Cola, Der Mann, Felix, L'Oréal, Kelly's, Maresi, Teekanne, Unilever, Wiesbauer и др.

**САМО ЗА СОЦИАЛНО
СЛАБИ.** Търговските обекти са предназначени за социално слаби, разполагащи с по-малко от 900 € на месец (за самостоятелно домакинство). След представянето на лична

карта, документ за автентичност на доходите и адресна регистрация те получават специална карта, която им дава право да пазаруват в социалните магазини. Седмичният лимит за покупки е 35 € и може да бъде изчерпан в рамките на три посещения в супермаркета. Сред 27 000-те регистрирани към момента клиенти преобладават пенсионери, самотни майки, безработни и студенти. ■

ХРАНИТЕЛНА БАНКА СЪЗДАДОХА В БЪЛГАРИЯ

Българската хранителна банка беше учредена през април т.г. Тя работи за набирането на дарена от търговци, дистрибутори и производители годна и здравословна за потребление храна. Това става чрез система, гарантираща правилното съхранение, контрол, транспорт и отчетност. Продуктите се предоставят на организации с работещи програми, за да достигат паралелно до повече хора, нуждаещи се от безвъзмездна подкрепа за пълноценно хранене.

Drei soziale Märkte für die Wiener

In Wien gibt es laut Statistik ca 200 000 sozial Bedürftige. Das heißt, jeder zehnte Einwohner der österreichischen Hauptstadt betrachtet sich als arm. Dieser Umstand bewegte den 33-jährigen Wiener Alexander Schiel im Jahr 2008, einen gemeinnützigen Verein zu gründen, um die Produkte des täglichen Bedarfs für arme Menschen erschwinglich zu machen.

Sein Vorhaben realisierte Schiel ohne staatliche Unterstützung, sondern mit Mitteln aus dem privaten Sektor. Mit Spenden verschiedener Firmen und jeder Menge Enthusiasmus konnte er den ersten Sozial-Markt im 10. Bezirk eröffnen.

Inzwischen gibt es bereits drei solche Märkte, wo Menschen mit einem monatlichen Nettoeinkommen unter 900 € Produkte des täglichen Bedarfs für einen Drittel des regulären Preises erwerben können.

Sie müssen dazu ihre Bedürftigkeit nachweisen, werden registriert und erhalten eine Berechtigungskarte.

In Bulgarien wurde Anfang 2012 eine Lebensmittelbank gegründet. Ihr Ziel ist, Lebensmittel aus verschiedenen Quellen – Supermarktketten, Herstellern, Vertriebshändlern etc. zu sammeln und einem Netzwerk von Organisationen zur Verfügung zu stellen, die sozial bedürftige Menschen unterstützen. ■

Служител на свободна практика

Сам определя работното си време

АДВОКАТ АНЕЛИЯ ПАСКАЛЕВА 0650/861 72 84

Служителят на свободна практика сам определя работното си време и месторабота и не е обвързан с нареждания от страна на работодателя. Той е длъжен да изпълнява трудовите си ангажименти внимателно, като сам може да определя какви да са те. За разлика от служителите на трудов договор служителите на свободна практика са до голяма степен самостоятелни и независими.

За служителя на свободна практика не важат колективните трудови договори. Той няма право на допълнителни премии, както и на платен отпуск и на възнаграждение за извънредно отработени часове.

РАВНОПОСТАВЕНОСТ.

От гледна точка на социалното право (що се отнася до пенсионното и здравното

осигуряване, а след 1 януари 2008 г. – и до болничните, седмичното възнаграждение при майчинство и застраховката при злополука) служителят на свободна практика в общи линии е равнопоставен на служителите на трудов договор. Това важи и за обезщетенията, осигуровките за безработица и компенсациите при несъстоятелност.

ПРИЛИКИ И РАЗЛИКИ.

В крайна сметка разликите между служителите/работниците на трудов и служителите/работниците на свободен договор се свеждат до следното:

- ✓ обвързаност с работодателя
- ✓ право на платен отпуск
- ✓ право на минимално възнаграждение и липса на колективен трудов договор
- ✓ облагане на доходите (служителите на свободен договор сами подават декларация за доходите си).

За разграничаването на двете форми на заетост от значение е кои критерии преобладават, като те се разглеждат отделно за всеки конкретен случай. При проверка от значение е фактическото положение, а не какъв договор е сключен. ■

14-та заплата

Заплащането за отпуск и коледната премия спадат към т.нар. допълнителни възнаграждения. Заплащането, или по-точно добавката за платен отпуск, се счита за 14-а, а коледната добавка/премия – за 13-а заплата.

Правото на тези допълнителни възнаграждения се определя на базата на съответния колективен или индивидуален трудов договор/споразумение. Ако колективният трудов договор не съдържа подобна клауза, но такива плащания са извършвани редовно, то те се полагат на служителя/работника и работодателят не може да спре изплащането им.

Ако в колективния трудов договор не е регламентиран въпросът относно добавката за отпуск и такава получават само някои служители, то тя може да бъде изисквана въз основа на принципа за равноправното третиране.

Размерът и падежът на допълнителните плащания са определени в съответния колективен или индивидуален трудов договор. В повечето случаи добавката за платен отпуск и коледната добавка са в размер на една месечна заплата. ■

Der freie Dienstnehmer

ADVOKAT MMAG. ANELIA PASKALEVA
0650/861 72 84

Der freie Dienstnehmer bestimmt selbst die Arbeitszeit und den Arbeitsort und ist nicht an Weisungen des Arbeitgebers gebunden. Er muss sorgfältig arbeiten und kann seine Arbeitsweise selbst bestimmen. Im Gegensatz zum echten Dienstnehmer ist der freie Dienstnehmer weitgehend selbständig und arbeitet ohne persönliche Abhängigkeit.

Für den freien Dienstnehmer gibt es keine Kollektivverträge und somit hat er keinen Anspruch auf Sonderzahlungen, Urlaub und Überstundenentgelt.

Sozialrechtlich ist der freie Dienstnehmer dem echten Dienstnehmer im We-

sentlichen (Pensionsversicherung, Krankenversicherung und seit dem 1. Jänner 2008 Kranken- und Wochengeld, Unfallversicherung) gleichgestellt, sodass er in die „Abfertigung Neu“, die Arbeitslosenversicherung und die Insolvenzentgeltsicherung einbezogen ist.

Zusammengefasst sind die Unterschiede zwischen dem echten und dem freien Dienstnehmer wie folgt:

- ✓ keine persönliche Abhängigkeit
- ✓ kein Urlaubsanspruch
- ✓ kein Mindestlohntarif, kein Kollektivvertrag
- ✓ die Einkommen müssen selbst mittels Einkommensteuererklärung versteuert werden.

Entscheidend für die Differenzierung echter und freier Dienstnehmer ist das Überwiegen der einzelnen Kriterien; diese werden diese im Einzelfall geprüft. Bei der Überprüfung sind die tatsächlichen Verhältnisse wesentlich. ■

Лозенец – и море, и планина

Курортното рибарско селище Лозенец
Fischerkurort Lozenets

Lozenets – Meer und Gebirge in Einem

Наблизо са
р. Ропотамо и
паркът Странджа“

ДОНИКА ЦВЕТАНОВА

Изходен пункт – курортното рибарско селище Лозенец в община Царево, област Бургас. Мястото е притегателно с деветте си плажа, с най-чистата морска вода по Българското Черноморие и още със сърф училището си и разбира се, над десетте заведения, които си струва да посетите.

ИСТОРИЯ. Българският Стоунхендж – Бегликташ, е само на 14 км от Лозенец и на 3 км от Приморско. Липсата на обозначителни табели превръща откриването му в истинско състезание по ориентиране, но усилията си струват. Тракийското светилище е открито през 2003 г. и

Бегликташ – българският Стоунхендж
Begliktasch – das bulgarische Stonehenge

според археологически находки датира от XIV в. пр.н.е.

КЛИМАТ. Близостта на Странджа планина до селцето позволява да съчетае 2 в 1: и планински, и морски климат. Средните летни температури в Лозенец варират между 22 и 27°.

ПРИРОДА. Лозенец е добре разположен изходен пункт за Природния парк „Странджа“, защитената местност Силистар и резервата „Ропотамо“, така че скуката няма да ви споходи. Наемете си лодка и непременно се разходете по р. Ропотамо. Там се срещат изключително редки животински и растителни видове, някои от които са включени в „Червената книга на България“. ■

Ganz in der Nähe sind auch
der Fluss Ropotamo und
der Naturpark Strandzha

ДОНИКА TSVETANOVA

Ausgangspunkt ist der Fischerkurort Lozenets in der Gemeinde Tsarevo in der Nähe von Burgas. Der Ort wirkt anziehend durch seine neun Strände und vor allem das sauberste Meerwasser an der bulgarischen Schwarzmeerküste. Es gibt dort auch eine Surfschule und mehr als zehn Lokale. Es lohnt sich, diese zu besuchen.

KLIMA. Die Nähe zum Strandzha-Gebirge erlaubt Ihnen, beides zu genießen: das Berg- und das Meeresklima. Die mittleren Sommertemperaturen variieren in Lozenets zwischen 22 und 27 Grad.

NATUR. Lozenets ist ein günstiger Ausgangspunkt zum Naturpark Strandscha, dem geschützten Gebiet Silistar und dem Reservat Ropotamo. Sie werden sich also sicher nicht

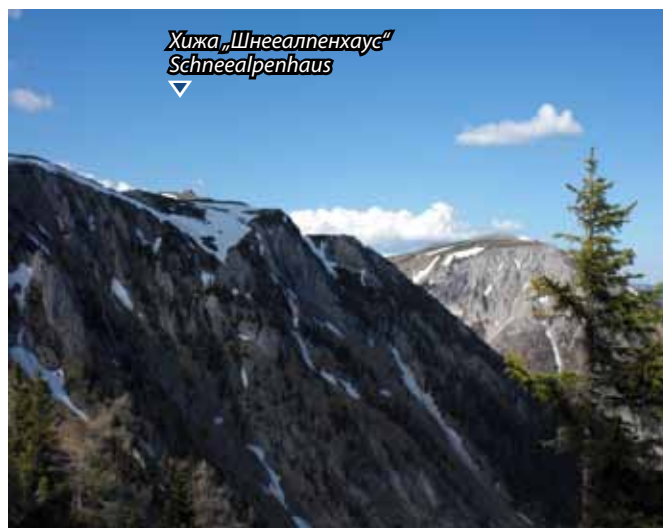
Скалите на Силистар
Die Felsen beim Silistar

GESCHICHTE. Das bulgarische Stonehenge – Begliktasch, ist nur 14 km von Lozenets und 3 km von Primorsko entfernt. Der Mangel an Wegweisern macht das Auffinden zu einem echten Orientierungslauf, aber die Mühe lohnt sich. Das thrakische Heiligtum wurde 2003 gefunden und die archäologischen Funde stammen aus dem 14. Jh. v. Chr.

langweilen. Mieten Sie unbedingt ein Boot und machen Sie eine Fahrt im Ropotamo Fluss. Da sind sehr seltene Tier- und Pflanzenarten zu finden, manche sind in dem „Roten Buch der geschützten Tier- und Pflanzenarten Bulgariens“ verzeichnet. ■

▲
Масива на Ракс
Der blaue Turm der Stiftskirche

Хижа „Шнееалпенхаус“
Schneealpenhaus
▽

С раничка на гръб

СИРМА ЩЕНЦЕЛ

Един от най-красивите и лесни маршрути, подходящи за цялото семейство, е разходката до Шнееалпе.

НА ОКОЛО 120 КМ ОТ СТОЛИЦАТА. За маршрута определено ви трябва и кола, с която да стигнете до паркинга „Колебнерщанд“ в края на Шнееалпен-Маутшрасе. Вече сте на 1462 м н.в. и срещу такса от 5 € можете да си оставите автомобила. Още тук си извадете фотоапаратите – гледката към планинския масив Ракс от едната страна или към долината от другата е прекрасна! Грабваме раничките и потегляме нагоре, следвайки червената маркировка № 447.

ПО ПЪТЯ НАГОРЕ. Пътеката се пресича или преминава често в черен път, а наклонът предразполага към спокойна и ненаатоварваща разходка. На няколко места край пътя има масички и столове за пикник. След около 1,30 ч средно темпо (няма и в почивния ден да бързаме я!) достигахме до една... хм, голяма, доста голяма ливада.

Разходка до Шнееалпе

Оттук имаме два варианта – наляво към хижите „Ринхоферхюте“ и „Милхбауерхюте“, като за най-бодрите се предлага и изкачване до вр. Виндберг, или надясно към хижа „Шнееалпенхаус“.

Ние потегляме към снежна-та алпийска хижичка. След около 20-ина минути стигаме до нея. Оттам се открива великолепна панорама не само към Ракс, но и към Шнееберг. Преди да поемем обратно надолу, задължително трябва да опитаме местните кулинарни специалитети. ■

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

Шнееалпе или също Шнееалп е варовиково образувание в северните варовикови Алпи на границата между Щирия и Долна Австрия.

Първенецът на Шнееалпе е вр. Виндберг със 1903 м.

На високото плато се намира хижата „Шнееалпенхаус“ (около 1780 м), както и множество други планински хижи.

СИРМА СТЕНЦЕЛ

Еine der schönsten und leichtesten Wanderrou-ten, passend für die ganze Familie, ist ein Spaziergang auf der Schneealpe.

CA. 120 KM VON DER HAUPTSTADT WIEN ENTFERNT. Sie brauchen ein Auto, um den Parkplatz Kohlebnerstand am Ende der Schneealpen-Mautstrasse zu erreichen. Da befinden Sie sich schon auf 1.462 m über dem Meeresspiegel und gegen eine Gebühr von 5,- € können Sie Ihr Auto dort parken. Nehmen Sie Ihre Kamera mit, denn die Aussicht auf das Bergmassiv der Rax auf der einen Seite und auf das Tal auf der Anderen ist wunderschön! Wir greifen uns die Rucksäcke und brechen nach oben auf, der roten Markierung Nr. 447 folgend.

AUF DEM WEG HINAUF. Der Steig geht oft in eine Erdstraße über, und die Steigung passt gerade für einen ruhigen und nicht anstrengenden Spaziergang. An manchen Stellen gibt es am Wegrande Tische und Bänke für ein Picknick. Nach ungefähr 1,30 Stunden in mittlerem Tempo (man will sich ja an einem freien Tag nicht beeilen müs-

Mit dem Rucksack auf dem Rücken

Ein Spaziergang auf der Schneealpe

sen!) erreichen wir eine ... hm!, große, ziemlich große Wiese.

Von hier gibt es zwei Routen – links zu den Rinnhofer- und Michlbauerhütten, wobei die Muntersten auch den Windberg (1.903 m, der höchste Gipfel der Schneealpe) ersteigen können, oder rechts zum Schneealpenhaus.

Wir haben uns für das schneebedeckte Alpenhüttchen entschieden. Nach ca. 20 min kommen wir schon an. Von da hat man einen Rundblick nicht nur auf die Rax, sondern auch auf den Schneeberg. Bevor wir uns wieder auf den Weg hinunter machen, müssen wir unbedingt die lokalen kulinarischen Spezialitäten kosten. ■

Почивка на колела

Искате свобода?
Вземете си каравана

КРАСИМИРА ПЛАХЕЦКИ

Случвало ли ви се е да пътешествате из Европа с каравана? Замисляли ли сте се какво е да заместите ол инклузив хотела с подвижен автомобил от само 12 кв.м?

НА КЪМПИНГ КАТО В ПЕТЗВЕЗДЕН КЛУБ. Веднага искам да подчертая, че ваканцията на къмпинг на Стария континент може да се сравни с луксозна почивка, но при две условия. Първо, щедро инвестирате в бижу на колела, което ще олекоти банковата ви сметка с от 8 до 80 хил. евро. (Е, можете да вземете каравана и под наем.) Второ, заминавате не за къде да е, а за Италия. Неслучайно давам точно тази страна за пример. Според пътеводителя на Клуба на немските автомобилисти (ADAC) за 2011-а, за Южна Европа сред 18 дестинации от Португалия до Турция най-

хубавите къмпинги се намират именно на Ботуша.

ДА ИЗБЕРЕМ ПОДХОДЯЩ КЪМПИНГ. По какво ще различите добрия от лошия къмпинг? Критериите са три: местоположение, чистота и подреденост и отлични санитарни връзки. Като нищо може да се случи, докато инструктирате малчугана си как да използва клекалото край Черно море, някоя австрийска майка да заведе детето си на въртележката на баните на Фаакер Зее в Каринтия. Там тоалетните не само са топли и чисти и предлагат отделни семейни и бебешки вани, но и разполагат със собствено оборудване като увеселителен парк.

БЪЛГАРСКИЯТ КЪМПИНГ ИМА СПЕЦИАЛНА АТМОСФЕРА. Ситуацията с къмпингите в България е леко плачевна. Но затова пък предразполага към изобре-

Urlaub auf Rädern

Suchen Sie Freiheit?
Kaufen Sie einen Wohnwagen

KRASSIMIRA PLACHETZKY

Сind Sie schon mit einem Wohnwagen oder Wohnmobil durch Europa gefahren? Haben Sie schon einmal daran gedacht, wie es wäre, wenn Sie den All-Inclusive-Club gegen einen 12 m² Camper tauschen würden?

KAMPIEREN WIE IM 5-STERNE-CLUB. Vorerst möchte ich dick unterstreichen, dass das Caravaning in Europa mit einem Luxusurlaub verglichen werden kann, allerdings müssen zwei Bedingungen erfüllt sein. Erstens: Sie geizen nicht und investieren in ein Glanzstück von Vier-Räder-Haus, das ihr Sparbuch um 8 Tausend bis 80 Tausend Euro erleichtert. Zweitens: Sie wählen als Urlaubsziel Italien. Italien ist natürlich nicht willkürlich gewählt: Laut dem Camping und Caravaning Führer von ADAC für Südeuropa 2011 beherbergt das Stiefelland die meisten Bestcampingplätze

unter 18 Ländern von Portugal im Westen bis zur Türkei im Osten.

DIE WAHL DES RICHTIGEN CAMPINGPLATZES. Was macht einen guten Campingplatz aus? Hier die drei Kriterien, die Sie beachten müssen: Lage, Sauberkeit und Ordnung und die Sanitäreinrichtungen. Während Sie Ihrem Kind in Bulgarien zeigen müssen, wie ein Lochklo zu benutzen ist, kann es woanders nach dem Klobesuch eine Runde auf dem Karussell fahren, wie ich es im Kärnten am Faaker See erlebt habe. Denn Sie haben dort nicht nur warme und saubere WCs, Babywaschbecken und separate Familienbäder, nein, das wäre nicht ausreichend für die Kärntner Verhältnisse: Sie haben eine Mini Praterausstattung.

DAS CAMPINGFLAIR IN BULGARIEN IST ETWAS SPEZIELLES. Erwarteten Sie nicht, dass man Ihnen „unten“ höflich

КЪДЕ И КОЛКО

Пътеводителят за къмпинги в Южна Европа ADAC (www.campingfuehrer.adac.de) удостои Aglientu Vignola Mare с отличието „Суперкъмпинг“ сред 14-те най-добри в Италия. Място за каравана с включена нощувка за двама възрастни там струва 41–51 €. Трето, четвърто и т.н. лице плащат по 13 €. В цената са включени топла вода и ток. Aschau/Zillertal получи същото отличие сред 8-те най-добри къмпинга в Австрия. Мястото за каравана там е 11 €, възрастните лица плащат по 10,90 €, децата – по 7,50 €, токът е 2,50 €, а местният данък – 1 €. На къмпинг „Арапя“ в България мястото пък е 7 лв., нощувката за възрастни – 3,50 лв., а за деца – само 2 лв.

тателност. Не очаквайте да намерите рецепция, където вежливо да ви разяснят правилата, защото такава няма. Цветовете от трибагреника ни бяло, зелено, червено са синоним на бъркотия и липса на правила. Но тъкмо в това се изразява особената атмосфера на българския къмпинг, която обожават децата. „Ей, не крещи така като луд!“, казва малкият ми син на брат си, като пристигаме в къмпинга в Царево. „Защо не?! Вече сме в България!“, чува се отговор. И емоциите се отприщват.

НЕЗАБРАВИМИ ЕМОЦИИ... ЗА ЖЪЛТИ СТОТИНКИ.

Емоции няма да ви липсват още от момента, в който се снабдите с каравана. Независимо дали ще изберете по-люксов или по-евтин вариант, забавленията са гарантирани. Дори неприятни моменти като изгребването на дъждовна вода и кал от форцелта след двудневен порой ще останат в спомените ви като незабравимо приключение. Освен това почивката на къмпинг печели по точки и стане ли дума за цени. Ако държите непременно на аквапаркове, анимация, спа услуги и интернет, пригответе си по 65 € на ден за тричленно семейство в Италия. Умеете ли пък да се задоволявате и с

малко, ще ви стигнат и 15 € в България.

ДАЛЕЧЕ ОТ ЛУКСА. Почивката на колела е не само здравословна за бюджета, но ви осигурява мобилност и гъвкавост. Повярвайте – колкото по-малко лукс имате, толкова по-изобретателни ставате. Голямо предимство на този вид легуване е възможността да научите наследниците си на някои трудови навици. Вместо просто да им купите още един сладолед или да им разрешите поредното спускане по водната пързалка, можете например със свое участие да ги въвличете в миенето на чиниите. Това научих от едно германско семейство преди време и оттогава не се питам откъде идва прословутата работливост и дисциплина на германците. ■

an der Campingrezeption die Hausregeln erklärt, denn es gibt nichts zu Erklären. Weiß, Grün, Rot (die Farben der bulgarischen Fahne) ist manchmal eben auch ein Symbol für regellose Unordnung. Nein! Ich werde nicht kritisch. Denn es ist auch genau das, was Campingflair in Bulgarien ausmacht und was Kinder so gerne haben. „Hei, schrei nicht so wild!“, sagte mein Sohn zu seinem Halbbruder, als wir den Campingplatz in Tsarevo am Schwarzmeer erreicht hatten. „Wieso denn nicht, wir sind doch schon in Bulgarien“, lautete die Antwort, und das nicht zu Unrecht. Das war jetzt nur ein kleiner Exkurs zur emotionalen Seite des Caravanings.

EMOTIONEN PUR... FÜR EIN WENIG GELD.

Apropos, Emotionen. Diese werden Sie in Hülle und Fülle begleiten, sobald Sie sich ein Wohnmobil besorgt haben. Denn egal wie luxuriös Sie ihren Urlaub auf Rädern gestalten, es wird Ihnen an verschiedensten Emotionen nicht fehlen. Und glauben Sie mir, sogar schlechte Erfahrungen wie Regenwasser und Gatsch nach zweitägiger Flut vom Vorzelt wegschaufeln, wer-

den nach einigen Monaten nur mehr als abenteuerlich angesehen. Im Preisvergleich punktet das Caravaning auch: Wenn Sie auf Aquaparks und Animation, Wellness und Internet in Ihrem Urlaub nicht verzichten wollen, rechnen Sie hierfür mit 65,- € pro Tag für eine dreiköpfige Familie in Italien. Wenn Sie sich selbst genügen, dann zahlen sie nur 15,- € in Bulgarien.

WEG VOM LUXUS. Und es schont nicht nur das Budget: Urlaub auf Rädern bedeutet Mobilität und Flexibilität. Und je weniger Luxus vorhanden ist, desto kreativer werden Sie. Und verwöhnen Sie Ihren lieben Nachwuchs nicht allzu sehr: Statt das nächste Eis zu essen oder noch einmal die Wasser-rutsche hinunter zu prasseln, lassen Sie Ihr Kind das Geschirr nach dem Mittagessen mitspülen. Das habe ich vor Kurzem von einer deutschedeutschen Familie gelernt und ich frage mich nicht mehr, warum die Deutschen so diszipliniert und fleißig sind. ■

WO UND WIE VIEL

Der ADAC-Camping und Caravaning Führer für 2011 (www.campingfuehrer.adac.de) kürte Aglientu Vignola Mare zum ADAC-Superplatz unter anderen 14 Campingplätzen in Italien. Pro Nacht kostet dort der Standplatz inklusive 2 Personen von 41–51,- €. Jede weitere Person zahlt 13,- €. Warmdusche und Strom sind inbegriffen. Aschau/Zillertal bekam dieselbe Auszeichnung unter 8 österreichischen Campingplätzen: Standplatz – 11,- €, Erwachsene – 10,90 €, Kinder – 7,50 €, Strom – 2,50 €, und Ortstaxe – 1,- €. Auf Camping Arapya in Bulgarien kostet der Standplatz 7,- Lewa, Erwachsene – 3,50 Lewa, Kinder – 2,- Lewa (1,- BGN = 0,51 €).

ADAC „Суперкъмпинг“ за 2011 в Австрия – Ашау/Цилертал

ADAC-Supercamping für 2011 in Österreich – Aschau/Zillertal

Кастинг за нов Левски?! Защо не!

Това би бил чудесен урок по патриотизъм

МАРИЯ КОЛЕВА

175 години от рождението на Васил Левски се навършват на 17 юли т.г. Годишнината някак ме връща назад във времето, когато синът ми беше на около 6 г. Тогава реших да му предам първия урок по патриотизъм.

В един мразовит 19 февруари го заведох на честване на годишнина от смъртта на националния ни герой пред паметника му в центъра на София. Мислех си дали не трябва да започнем тези уроци с някакво по-щастливо събитие от нашата история. Българите обаче сякаш предпочитаме да почитаме смъртта по-тържествено и по-често от раждането. Разказвах на 6-годишния си малчуган какъв невероятен човек е бил Апостола, а той ме гледаше неразбиращо и възнеше в дебелилото си яке. Изглежда, разказът за създаването от Дякона революционни комитети из цяла България и идеята му за „чиста и свята република“ не можеха да стигнат до детското съзнание. Затова се върнах към най-ранните години на героя: „Той бил много пъргав и силен. Скачал най-надалече и всички казвали, че има лъвски скок. Затова и го нарекли Левски“.

„А, ЗНАЧИ Е БИЛ КАТО СУПЕРМЕН!“ –

синът ми най-после успя да намери достоен аналог на националния ни герой в анимационния си свят. „Да, като Супермен – съгласих се аз. – Искан е хората да живеят щастливо и свободно.“ „А защо тогава са го предали?“ Въпросът се заби в мен и прехапах устни. Май още е рано да си говорим за предателството.

Пред паметника се бяха строили „партийни и държавни ръководители“, течаха речи. Детето стискаше букета и търпеливо чакаше да дойде време за поднасяне на цветя. „Сигурно и на Левски му е било студено“, с тракаци зъбки заключи момчето ми. „А ти искаш ли да си герой като Левски?“, попитах го аз, спомняйки си за едно съчинение в училище. „Не, не искам. Искан у дома“, отекна в мен болезнено откровеният отговор.

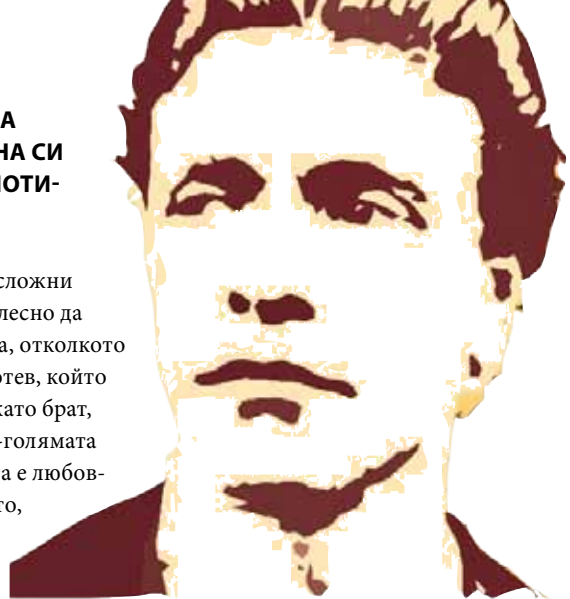
В годините на социализма в гимназията имахме предмет „Военно обучение“. Освен че ни учеше как се сглобява и разглобява автомат, учителят ни обясняваше и що е то патриотизъм. Това било да можеш да умреш за родината си. В разделения с желязна завеса тогавашен свят се страхувахме от врага и войната. Затова беше важно да знаем как се бори с оръжие и да бъдем патриоти до смърт. Но днес не се налага да се жертваме героично за отечеството.

ТОГАВА КАК ДА ОБЯСНЯ НА СИНА СИ КАКВО Е ПАТРИОТИЗЪМ.

Това е от онези сложни неща, които е по-лесно да кажеш какво не са, отколкото какво са. Нали Ботев, който е обичал Левски като брат, беше казал: „Най-голямата добродетел в света е любовта към отечеството, но какво да правиш, като малцина са тия

хора, които да разбират, че тая добродетел е естествено основана на друга – любовта към ближния“. Сред толкова омраза и ненавист към ближния в ежедневието ни как да разпознаем любовта.

Във времена, когато не се налага да умираме за родината, патриотизъм е да си платиш данъците, да си изхвърлиш боклука в кофата вместо на улицата, да си оставиш колата на паркинг, вместо да заемеш тротоара, да спреш на пешеходна пътека. Патриотизъм е да помогнеш на нуждаещия се, да направиш добро, да дерзаш напред.

„Мамо! – синът ми нетърпеливо ме дръпна за ръкава на палтото. – А днес има ли герои като Левски?“ А сега де! „Ти как мислиш?“, върнах въпроса, за да спечеля време за отговор. „Не знам. Но можем да кажем на телевизията

ДА НАПРАВИ КАСТИНГ И ДА ГИ НАМЕРИМ.“

„България търси талант“, „Мюзик Айдъл“, „Милионер търси съпруга“, „Фермер търси жена“... Защо пък да не си потърсим и един нов Левски! Желаящи да се яват на кастинг?? Със сигурност ще има! ■

Vasil Levski 175. Geburtstag

Am 17. Juli dieses Jahres ist der 175. Jahrestag der Geburt von Vasil Levski. Vasil Ivanov Kunchev, bekannt auch als der Apostel der Freiheit, ist eine der größten Persönlichkeiten der bulgarischen Geschichte. Er ist der Ideologe und Organisator der bulgarischen Freiheitsbewegung. Die von ihm begründete „Innere revolutionäre Organisation“ legte die Fundamente für den Ausbruch des Aprilaufstandes. Dieser Aufstand und der darauffolgende Russisch-

Osmanische Krieg führten letztlich zur Wiederherstellung des bulgarischen Staates.

Am 27. Dezember 1882 wurde Levski von der türkischen Polizei in der Nähe von Lovetch verhaftet und am 19. Februar 1883 bei Sofia erhängt. Am Ort seiner Hinrichtung, heute im Zentrum der Hauptstadt, befindet sich jetzt sein Denkmal. Jedes Jahr am Tag seines Todes trauert ganz Bulgarien um Vasil Levski und ehrt ihn für sein Lebenswerk.

Нестинарството

Ритуални танци върху
гореща жарава

СВЕТΟΣЛАВА ТОДОРОВА

Нестинарството – ритуалното танцуване върху жарта с боси крака, е един от най-древните и красиви български обичаи, съчетаващи езически и християнски елементи.

Огънят е почитан в редица религии като отделно божество, впечатляващо с чистотата и разрушителността си, и символизира облагородяването на човешкия род с дара, донесен му от Прометей. Оттук произлиза и харизмата на нестинарите, които единствено успяват да укротят пламъците и да се свържат със светците, за да очистят душите на участващите в ритуала и да изгорят греховете им в изпепеляващата лятна жарава. Тайнството на нестинарството се свързва с опрощаване на греховете на селото, лекуване на болести, а понякога и с предсказания.

Кулминацията на обряда е екстазът, в който изпадат

нестинарите по време на танца. Те държат над главата си иконата на св.св. Константин и Елена, считани за техни покровители, и под звуците на тъпан извършват ритуални движения, като ходят по огнената жарава. Танцът върху горещите въглени продължава около 20 минути. След това нестинарите повеждат хоро, на което се хваща цялото село, за здраве и берекет. Любопитен факт е, че според проведени научни изследвания краката на нестинарите не са нараняват от горещите въглени.

Нестинарството се предава по наследство. В наши дни възстановка на това необикновено тайнство може да бъде видяна единствено в с. Българи, източната част на Странджа планина. Ритуалът е включен в престижния списък на ЮНЕСКО на световното културно и природно наследство. ■

Feuerlaufen

Ritualtänze auf
heißer Glut

SVETOSLAVA TODOROVA

Das Feuerlaufen – das rituelle Tanzen barfuß auf der Glut ist einer der ältesten und schönsten bulgarischen Bräuche, mit heidnischen und christlichen Elementen.

Das Feuer, von einer Reihe von Religionen als Gottheit verehrt, beeindruckt durch seine Sauerkeit und Zerstörungskraft zugleich, und symbolisiert die Veredelung durch das Geschenk,

Der Höhepunkt des Rituals ist die Ekstase, in der die Feuertänzer während des Tanzes geraten. Sie halten die Ikonen der beiden Heiligen Konstantin und Elena über dem Kopf, die ihre Schutzheiligen sind, und führen rituelle Bewegungen zu den Klängen einer großen Trommel aus, während sie auf der feurigen Glut laufen. Der Tanz auf den heißen Kohlen dauert ca. 20 min. Danach eröffnen die Feuertänzer einen Reigen für das ganze Dorf und man tanzt gemeinsam für

das Prometheus der Menschheit gemacht hat. Daher kommt auch das Charisma der Feuertänzer. Sie sind die Einzigen, die in der Lage sind, der Gluthitze zu trotzen und so mit den Heiligen in Verbindung zu treten, um die Seelen der am Ritual Teilnehmenden zu reinigen und ihre Sünden in der sommerlichen Glut zu verbrennen. Das Ritual des Feuerlaufens wird mit Vergabung der Sünden des Dorfes, mit dem Heilen von Krankheiten, und manchmal auch mit Prophezeiungen verbunden.

Gesundheit und eine gute Ernte. Eine merkwürdige Tatsache ist, dass die Füße der Feuertänzer laut wissenschaftlicher Untersuchungen durch die heißen Kohlen nicht verbrannt werden.

Das Feuerlaufen wird vererbt. Heutzutage kann man ein Wiederaufleben dieses außergewöhnlichen Rituals nur im Dorf Bălgari sehen, das im östlichen Teil des Strandscha-Gebirges liegt. Der Brauch zählt zum Weltkultur- und Naturerbe der UNESCO. ■

ПРАЗНИЧЕН КАЛЕНДАР ЗА ЈУЛИ И АВГУСТ 2012/FEIERTAGE JULI UND AUGUST 2012

БЪЛГАРИЯ

17.07. Св. Марина – Марин, Марина, Маринела
20.07. Св. пророк Илия

(Илинден) – Илия, Илиян, Илиана
25.07. Св. Анна – Анна, Ани, Анелия, Анка, Анани, Янина

15.08. Голяма Богородица – Мария, Мара, Марена, Богдан, Богдана, Боян

АВСТРИЯ

15.08. Mariä Himmelfahrt

Ники Лауда

От Формула 1 до директорското кресло

ФАКТИ

* Роден на 22 февруари 1949 г. във Виена като Андреас Николаус Лауда

* Активен рали състезател: 1971–1979, 1982–1985 г. Част от отборите на MARCH, BRM, „Ферари“, MRD („Брабам“), „Макларън“

* Участва в 172 състезания: 54 подиума, 25 победи, 420,5 т., 24 първи позиции, трикратен шампион: 1975, 1977, 1984 г. Първи старт – 1971 г. за голямата награда (ГН) на Австрия, последен – 1985 г. за ГН на Австралия

* Кара различни автомобили като „Мини Купър“, „Порше 308“, „MARCH Форд 711“

* Създател и собственик на авиокомпания NIKI Luftfahrt GmbH, по-известна като flynikі, през 2011-а я продава и днес е в управителния борд на Air Berlin

ЙОРДАН ГЕРГОВ

От суперуспешен световен рали шампион през създател и лице на flynikі – авиокомпанията – любимец често курса София–Виена, до мекото кресло в борда на Air Berlin. Това е накратко животът на австрийския пилот от Формула 1 Ники Лауда.

Именно по линия на нискотарифната компания, която от 1 февруари 2010-а прави курсове от София до Виена и обратно, се запознах с него. Десетилетия преди да създаде flynikі обаче, той се изявява като един от най-успешните рали състезатели. Кариерата му стартира през 1968-а за Формула 3. След няколко неуспешни опита да влезе във Ф1, през 1971 г.

получава „да“ от отбора на MARCH за участие в световния шампио-

нат. За тази цел трябва да плати 35 000 немски марки в срок от три седмици.

Във Ф1 дебютира през 1971-ва. В края на 1972 г. за нещастие от MARCH обявяват, че не могат повече да финансират отбор във Ф1. Пилотът остава без автомобил и с натрупани дългове. През 1973 г. преминава в BRM. Сезонът му донася първите две спечелени точки на пистата „Спа“ в Белгия. На „Нюрбургринг“ в Германия чупи ръка, а на „Монца“ в Италия тежко катастрофира. Печели и трета титла – с „Макларън“, но година по-късно отива във „Ферари“. Така през 1974-та заема 4-то място в генералното класиране, а през 1975-а грабва световната титла.

През 1976-а става вицешампион в японския град Фуджи. Заради проливния дъжд обаче, излял се след първата обиколка, веднага взема първия полет за Европа. И има защо: той вече има негативен опит с лоши метеорологични условия отпреди няколко месеца. (Вж. карето) След като се връща на „Монца“ с.г., се преборва за 4-то място. През 1977-а обаче отношенията му с тима на „Ферари“ се влошават. Лауда напуска. Следващата 1978 г. му донася само две сезонни победи в Швеция и Италия с „Брабам“.

През 1979-а става татко на първороден син и се оттегля от надпреварите. През 1982-ра отново се завръща във Ф1, като приема чак шестата покана на „Макларън“ за пробни изпитания като гост. Сезонът му носи 5-о място. 1983-та обаче не му е късметлийска – завършва едва 8-и. През 1984 г. в Португалия завоюва шампионската титла само с половин точка пред вицешампиона. 1985-а е неуспешна за трикратния световен шампион и той печели само една победа. Злополучният сезон е и последният в кариерата му, а решението е взето лично от състезателя. ■

ФАТАЛНАТА КАТАСТРОФА

На 1 август 1976 г. катастрофира на пистата „Нюрбургринг“, блокирайки в горящия си болид. Това всъщност е жестока катастрофа, оставила му следи за цял живот. Той едва излиза жив изпод ламарините с множество изгаряния по цялото тяло и по лицето си. Почти минута пилотът остава в пламъците при температура от 800°. Успяват да го спасят, но малко след това изпада в кома. Свещеник остава до състезателя в болницата и през цялото време се моли за него. Въпреки това Лауда успява да се завърне в играта шест седмици след инцидента. Но и до днес личат страшните белези по лицето му. „Не минава и ден, без да се сещам за онзи ужасен ден“, признава пилотът.

ЛИЦА
ОТ АВСТРИЯ

Бялата негърка

Ивет Лалова се готви за олимпиадата в Лондон

Родена на 18 май 1984 г. в София. Състезателка в спринта на 60, 100 и 200 м. Завършила е средното си образование с издателски дейности и масови комуникации, сега следва международни отношения.

ЙОРДАН ГЕРГОВ

Бялата негърка. Така наричат българската лекоатлетка Ивет Лалова. Според специалисти бързината ѝ е вродена. Казват, че има същия мек глезен като баща си спринтьора Мирослав Лалов и когато бяга, направо лети.

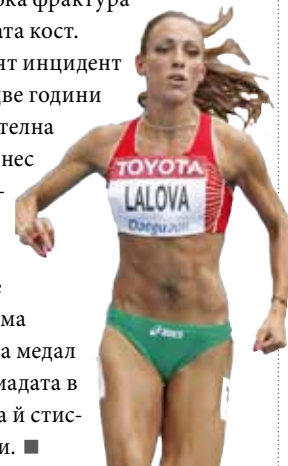
ЛИЦА
ОТ БЪЛГАРИЯ

В ранните си години Ивет се увлича по плуването и спортната гимнастика, но през 1996 г. решава, че ще се занимава с лека атлетика. Първият ѝ голям успех е през 2000 г., когато печели шампионската титла на България на 60 м в зала при девойките младша възраст.

През 2004 г. идва и мегауспехът ѝ на състезание за Купата на Европа в Пловдив (2004). Тогава Ивет постига невероятните 10,77 сек на 100 м за победата на отбора на България. С това постижение става най-бързата бяла жена в света, най-бързата за 2004 г. и най-бързата в новото хилядолетие. Постижението ѝ е шесто в историята на леката атлетика за всички времена.

През 2005-а обаче на турнира „Циклитория“ в Атина по време на тренировка се опитва да избегне сблъсък с друг състезател и получава жестока фрактура на бедрената кост.

Трагичният инцидент я вади за две години от състезателна дейност. Днес най-добрата лекоатлетка на Балканите за 2011 г. има амбиции за медал от Олимпиадата в Лондон. Да ѝ стигне камее палци. ■

BÜCHER

Wilder Mann

Charles Fréger

272 Seiten
Kehrer Verlag

Charles Fréger (*1975, Bourges/Frankreich) ist einer der wichtigsten Vertreter der jungen europäischen Fotografie. Sein neuester Werkzyklus führte Charles Fréger über drei Jahre in 18 europäische Länder auf der Suche nach der mythologischen Figur des Wilden Mannes: Österreich, Italien, Ungarn, Slowenien, Slowakei, Spanien, Portugal, Polen, Deutschland, Griechenland, Mazedonien, Bulgarien, Tschechien, Kroatien, Schweiz, Finnland, Schottland und Rumänien. Jahr für Jahr schlüpfen Männer in ganz Europa buchstäblich in die Haut des „Wilden“. Die Verwandlung des Menschen zum Biest ist ein zentraler Aspekt in über Jahrhunderte tradierten heidnischen Ritualen, die heute noch vielfach in Faschnachtoder Adventsbräuchen lebendig sind.

ЗДРАВЕ

Онлайн регистри на лекари в Австрия

Множество интернет регистри дават възможност за търсене на лекари специалисти в Австрия. Издирването става по адрес, образование и допълнителни квалификации на медиците, като могат да се проверят дните и часовете за прием и касите, с които те работят, както и информацията за това дали владеят чужд език, например български.

Електронни търсачки като www.artzverzeichnis.at, www.praxisplan.at и www.docfinder.at помагат в ориентирването. Някои дават възможност и за коментар на самите пациенти за отделните лекари.

Сезонът на грила

Места за грил във Виена

Австрийската столица предлага различни места за барбекю на открито през лятото. Някои изискват предварителна резервация, а други са безплатни, но там трябва да си носите домашния грил.

По Дунава и Донауинзел любителите на печените специалитети могат да се възползват от офертата цялодневно. 15 постоянни скари с дървени въглища ви очакват на Донауинзел, като можете да си запазите място онлайн на www.wien.gv.at срещу 10 €. Хубаво е да направите резервация поне четири седмици по-рано.

Останалите барбекю локации в столицата

отварят от началото на април и са безплатни. Неудобството при тях обаче е, че трябва да си вземете грила от къщи. Огъня там можете

да запалите още в 09,00 ч. и да продължите пикника чак до 21,00 ч. Ако ви се вижда кратко, отидете в Drascherpark, на ъгъла на Triester Straße/Sternegasse. Там работното време е от 07,00 до 22,00 ч. Всички места за грил във Виена, описание как да стигнете до тях и инструкции за безопасна работа прочетете на www.wien.gv.at. ■

САМО ЗА ЛАКОМНИЦИ

За любителите на грил специалистите обаче, които не искат да имат нищо общо с огъня, се грижи City Garden Lounge. От сряда до събота от 17,00 до 22,00 ч. майсторът готвач на заведението приготвя печени вкуснотийки срещу 29 € на човек. Това лято заведението предлага всяка неделя City Barbecue Sunday Brunch (12,00–15,00 ч., 39 € на човек) – повече инфо на www.borromaeus.at.

МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ

Опера, театър и балет, фолклор, класика и джаз – всичко това е събрано в програмата на Международния фестивал „Сцена край реката“, който се провежда за втора поредна година в Русе.

До 5 септември жителите и гостите на дунавския град ще се наслаждават на изпълненията на артисти от България, Австрия, Русия, Бразилия и Англия. „Сред специалните гости на фестивала е родиният в Пловдив цигулар Марио Хосен, който свири с цигулка G.V. Guadagnini от 1749 г., дадена му от Австрийската наци-

онална банка“, издаде в аванс специално за А4 директорът на Военния клуб в Русе Огнян Жеков, който е и домакин на събитието.

ВКУСНО

Кулинарни разходки из Грац

Дегустация на специалитети от традиционната австрийска кухня и различни видове бира и вина, гарнирана с пикантни анекдоти правят кулинарната разходка из града незабравимо преживяване.

Предлагат се различни маршрути като цените са между 44 и 49 евро на човек.

За повече информация: www.graztourismus.at

ПРЕДСТОЯЩИ СЪБИТИЯ/VERANSTALTUNGEN

WAS: Filmfestival
WANN: 30. 06. – 02. 09.
WO: 1010 Wien, Wiener Rathaus

WAS: Kino unter Sternen: Das Freiluftkino am Karlsplatz setzt seinen Film-Fokus heuer auf die dunklen Seiten des Lebens
WANN: 29. 06. – 22. 07.
WO: 1010 Wien, Karlsplatz

WAS: Popfest Wien 2012
50 Austro-Acts beleben den Karlsplatz mit innovativen heimischen Popklängen
WANN: 26. – 29. 07.
WO: 1010 Wien, Karlsplatz

WAS: Tanzsommer Festival Innsbruck
WANN: 15. 06. – 10. 07.
INFO: www.tanzsommer.at

WAS: Bregenzer Festspiele
WANN: 18. 07 – 18. 08.
WO: Bregenz
INFO: www.bregenzerfestspiele.com

WAS: Salzburger Festspiele
WANN: 20. 07 – 02. 09.
WO: Salzburg
INFO: www.salzburgerfestspiele.at

WAS: Sunsplash Reloaded World Music & Family Festival

WANN: 25. 08.
WO: Ottakringer Arena Wiesen
7203 Wiesen, Schöllingstraße
INFO: www.wiesen-festivals.at/sunsplash_reloaded

WAS: FM4 Frequency Festival
WANN: 16. – 18. 08.
WO: St. Pölten, Green Park
INFO: www.frequency.at

WAS: Acoustic Lakeside Festival
WANN: 20. – 21. 07.
WO: Sonnenecker See
Sittersdorf, Kärnten
INFO: www.acousticlakeside.com

WAS: Ars Electronic Festival
Festival für Kunst, Technologie und Gesellschaft
WANN: 30. 08 – 04. 09.
WO: Linz
INFO: [/www.aec.at/thebigpicture/de](http://www.aec.at/thebigpicture/de)

WAS: Spirit of Burgas
WANN: 03. – 05. 08.
WO: Bulgarien, Burgas, Central Beach
INFO: spiritofburgas.com

WAS: Beglika Festival
WANN: 17. – 19. 08.
WO: Bulgarien, Beglika See
INFO: fest.beglika.org/en

HITS FUR KIDS

Spiele, Sport und Spass

Summerstage: Abwechslungsreiches Programm mit Beachvolleyball, Sommerkino und Trampolinspringen. Kostenlose Kinderbetreuung am Wochenende von 17 bis 21 Uhr.

Infos: www.summerstage.at
1090 Wien, U4-Station Rossauer Lande

WienXtra-ferienspiel: Kostenlose und günstige Aktionen den Sommer über in ganz Wien.

Startfest: 29./30. Juni, jeweils um 14 Uhr, im Kurpark Oberlaa mit über 60 Spiel-, Sport- und Mitmachen-Stationen.

Infos: www.ferienspiel.at
29. Juni bis 2. September

Kinderfreunde Robinsenspielplatz: Naturbelassener Abenteuerspielplatz in Döbling: Biotope erforschen, Gemüse pflanzen oder eine Buschhütte bauen.

Infos: www.kinderfreunde.at
1220 Wien, Wagramerstr. 2

Das NÖ-Card

Niederösterreich CARD осигурява **безплатен достъп до повече от 300 атракции в Долна Австрия, Виена и останалите австрийски провинции.**

С жълто-синята карта може да посетите музеи, замъци, спа центрове и природни паркове като спестите до 2 050 евро на година. За да бъде спокойно и пълноценно пътуването ви из новите места, заедно с картата получавате и безплатен пътеводител. NÖ-CARD осигурява и отстъпка при ползване на услугите на ÖBB, CarSharing, ARBÖ, Leihradl и eBike. Кар-

тата може да бъде закупена срещу 52 евро за възрастен и 23 евро за деца в трафиците, филиалите на Райфайзен-банк, центровете на ARBÖ или поръчана онлайн на адрес: www.niederosterreich-card.at

Кола под наем директно от улицата

Първият половин час подарък за нови клиенти

МАРТИН КИРЯКОВ

Иновативна услуга за отдаване на автомобили под наем предлага компанията car2go. Проектът обслужва австрийската столица Виена и още няколко европейски града, като максимално улеснява чужденците при престоя им на тези места.

Колите нямат постоянни стоянки, а се наемат директно от улицата. Общо 500-те автомобила „Смарт“ таксуват на минута, час или ден, начислявайки минимална такса за престой на минута. В наемната цена са включени и таксите за паркиране.

За да се вземе МПС под наем, е необходимо единствено регистрация в системата на компанията, предлагаща услугата. Вписването – онлайн или в офиса на car2go, струва 9,90 €. Необходимите документи за него

са валидна шофьорска книжка и банкова карта. След това всеки клиент получава клиентска карта. Тя дава правото автомобил на компанията да се отключи по всяко време на денонощието, независимо къде се намирате в рамките на града. Колата може да се

върне навсякъде в рамките на съответното място – естествено, само на разрешените за паркиране места.

Първите 30 мин са безплатни за новите клиенти. Дори не е необходимо автомобилът да се зарежда с гориво – за това се грижат служителите на фирмата. Ако все пак се наложи клиентът да го направи, от car2go компенсират с бонус минути. ■

СПРАВОЧНИК ЗА БЪЛГАРИТЕ В АВСТРИЯ

СПЕШНИ НОМЕРА

- Полиция ☎ 133
- Пожарна ☎ 122
- Бърза помощ ☎ 144
- Дежурен лекар ☎ 141
- Изтичане на газ ☎ 128
- Гражданска защита ☎ 112
- Здраве ☎ 142
- Случаи на отравяне ☎ 01/406 43 43
- Планинска спасителна служба ☎ 140
- Поправки по домовете ☎ 1704
- Проблеми с автомобил на път ☎ 120, 123
- Аварийна служба ☎ 123
- Работно време аптеки ☎ 1550
- Влакови справки ☎ 1717
- Точно време ☎ 1503

ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ

Посолство на Р България
1040 Wien, Schwindgasse 8
☎ 01/505 31 13
amboffice@embassybulgaria.at
Консулска служба –
☎ 01/505 31 13
konsulat@embassybulgaria.at
Служба „Търговско-икономически връзки“ на Република България в Австрия (СТИВ)
1040 Wien
Rechte Wienzeile 13
☎ 01/585 40 05
Постоянно представителство на Р България към ОССЕ
1040 Wien
Rechte Wienzeile 13/1
☎ 01/585 66 03
Почетно консулство на Република България в Залцбург

5010 Salzburg
Imbergstraße 19
☎ 0662/883 06 10
office@architekt-hofmann.at
Български културен институт „Дом „Витгенщайн“
1030 Wien, Parkgasse 18
☎ 01/713 31 64
www.haus-wittgenstein.at

УЧИЛИЩА

Българо-австрийско училище за занимания в свободното време „Св. св. Кирил и Методий“
1040 Wien, Kühnplatz 7/10
☎ 0699/818 44 088
www.bulgarischeschule.at
Muttersprachlicher Unterricht Bulgarisch
☎ 0676/940 91 29
sites.google.com/site/bulgarischlernenwien

Българско училище „Орфей“
4040 Linz, Aubrunnerweg 4
☎ 0664/994 72 40
www.bulgarischeschule-linz.at
Българско училище „Никола Вапцаров“
8045 Graz
Anzengrubergasse 8/1
(Помещенията на Lebenshilfe)
www.bgshule-graz.com

ОРГАНИЗАЦИИ

Българска културно-просветна организация „Кирил и Методий“ – Виена
Председател Мими Дичева
Австрийско-българско дружество – Виена
Президент Карл Блека
Български изследователски институт – Австрия
www.bfio.at

Българо-австрийски културен и информационен център „София“ – Линц
Председател Росица Стоянова
boektiz_sofia@iwest.at

Българо-австрийски клуб „Орфей“ – Линц
☎ 0664/994 72 40

Председател Димитър Дунков
ddunkov@gmail.com

Българо-австрийско дружество за културен обмен „Дунав“ – Линц
Председател Марио Серняков
dunav@iwest.at

Българо-австрийски културен клуб – Грац
Председател Елисавета Станева-Фогъл
staneva0@gmail.com

ЦЪРКВИ

Българска православна църква „Св. Иван Рилски“
1040 Wien, Kühnplatz 7
☎ 01/894 72 49, 0664/224 43 70
www.bok.at, info@bok.at

Български архиерейски параклис „Св. св. Кирил и Методий“
1040 Wien
Klagbaumgasse 4
☎ 0699/ 195 85 481
www.orthodoxes-kloster.at

ЗАВЕДЕНИЯ

Кафе-ресторант „Сезони“
1050 Wien
Ziegelofengasse 17
Ресторант „Плевен“
1050 Wien, Kohlgasse 19
Ресторант „Тракия“
1200 Wien
Marchfeldstraße 7

РЕДОВНИ АВТОБУСНИ ЛИНИИ ДО АВСТРИЯ ОТ 1991 ГОДИНА !

СОФИЯ – ВИЕНА всеки ден 16:00
ВИЕНА – СОФИЯ всеки ден 20:30

VIB - VIENNA INTERNATIONAL
BUSTERMINAL: + 43 1 798 29 00

СОФИЯ – ГРАЦ петък и събота 16:00
ГРАЦ – СОФИЯ събота и неделя 17:00

справки ГРАЦ: +43 676 55 33 451

МАЛКИ ОБЯВИ KLEINANZEIGEN

КАК ДА ПУСНЕТЕ ОБЯВА В А4

Рекламирайте при нас! За частни лица обявите 0–120 символа струват 15 €, 121–200 – 20 €. Ако рекламирате фирма, 0–200 символа ще ви излязат 40 €. Сумата можете да преведете на Kulturverein „Bulgaren in Österreich“ в Erste Bank, BLZ 20111, Konto-Nr. 28 714 074 000. В полето Verwendungszweck напишете името на подателя на обявата. За повече информация www.bulgaren.org.

WIE KÖNNEN SIE EINE ANZEIGE AUFGEBEN

Werben Sie mit uns! Für Privatpersonen kosten die Anzeigen bis 120 Zeichen 15,- € und 121–200 Zeichen – 20,- €. Wenn Sie ein Unternehmen bewerben, kosten 0–200 Zeichen 40,- €. Den Betrag können Sie an Kulturverein „Bulgaren in Österreich“ auf die Konto-Nr. 28 714 074 000, BLZ 20111 der Erste Bank, überweisen. Als Verwendungszweck schreiben Sie bitte den Namen des Absenders der Anzeige. Weitere Informationen finden Sie unter www.bulgaren.org.

ПРЕВОД И ЛЕГАЛИЗАЦИЯ

Mag. Zlatka Bojtcheva
Gerichts- und
Konferenzdolmetscherin
Bulgarisch, Russisch, Italienisch
1050 Wien, Pilgramgasse 11
☎ 0664/355 72 62
E-Mail zlatka_bojtcheva@hotmail.com

Mag. Vessela Makoschitz
Allgemein beeideter
Gerichtsdolmetscher für
Bulgarisch
1060 Wien, Luftbadgasse 11/1
☎ 0664/412 67 25
Fax 01/585 20 68
E-Mail Vessela.Makoschitz@chello.at

Mag. Hristina Wolfsbauer
Gerichtsdolmetscherin und
Übersetzerin für Bulgarisch
1020 Wien
Heinestraße 24–28/3/29
☎ 01/212 53 80
Fax 01/219 78 04
0676/498 73 60

Mag. Dora Ivanova
Gerichtsdolmetscherin
Bulgarisch und Russisch
1040 Wien
Margaretenstraße 21/1/4
☎ 01/586 63 43, 0676/421 39 10
Fax 01/586 22 69
E-Mail dora.ivanova@chello.at
<http://dora.ivanova.at>

КОНСУЛТАНСКИ И СЧЕТОВОДНИ УСЛУГИ

Mag. Анета Писарева
Финансов консултант
Банкови кредити, застраховки,
автомобилни регистрации,
капиталовложения, влогове,
покупко-продажби на имоти,
наем, квартири
☎ 06991/958 04 21
a.pissareva@financecoaching.at

NK-Buchhaltungs OG
Firmengründung, Buchhaltung,
Lohnverrechnung,
Jahresabschluss
Wir sprechen Ihre Sprache: Bulgarisch, Serbisch, Russisch, Deutsch
☎ 01/971 30 28
0676/360 23 18, 0650/727 22 20

ДРУГИ УСЛУГИ

Уроци по математика
Давам уроци по математика на
ученици от 4. до 9. клас
☎ 0664/208 40 92

Уроци по английски
Индивидуални уроци по английски за ученици и студенти; разработки за университет, корекции
☎ 0680/444 58 54
dimitrov@grinell.edu

Computerreparatur
Schnell und günstig
☎ 0650/338 76 52

МУЗИКА

Musikhaus Iliev
Verkauf, Kauf und Tausch von
sämtlichen Musikinstrumenten
1150 Wien
Mariahilferstraße 193
☎ 01/895 95 95, Fax 01/897 90 38
E-Mail office@musikhaus-iliev.com
www.musikhaus-iliev.at

ТЪРСЕТЕ А4 ТАМ HIER FINDEN SIE А4

E. K. Reisebüro
1040 Wien, Margaretenstraße 8
BG Shop
1050 Wien, Schönbrunner Straße 55
**Български хранителен магазин/
Bulgarische Lebensmittel**
1100 Wien, Laaer-Berg-Straße 3
**Български стоки/
Bulgarische Waren**
1160 Wien, Ottakringerstraße 86
Български магазин
1160 Wien, Maroltingergasse 100
Violeta's Welt
4020 Linz, Altstadt 15/2
Ако искате да ни предлагате и при вас, свържете се с нас на marketing@bulgaren.org

СТАНИ НАШ ПРИЯТЕЛ ВЪВ

facebook

Българите в Австрия/
Die Bulgaren in Österreich

АБОНАМЕНТ

САМО ЗА
12,- €

Абонирайте се за А4*
само срещу 12,- €
(6 издания)!
Преведете сумата на
банковата ни сметка

Kulturverein „Bulgaren in Österreich“
Erste Bank, BLZ 20111,
Konto-Nr. 28 714 074 000

Моля, в полето *Verwendungszweck*
напишете *Abonnement*, а в
Zusatztext – трите имена и
адреса си

ABONNEMENT

NUR FÜR
12,- €

Abonnieren Sie А4*
für nur 12,- €
(6 Ausgaben)!
Bitte überweisen Sie den
Betrag auf unser Konto

Kulturverein „Bulgaren in Österreich“
Erste Bank, BLZ 20111,
Konto-Nr. 28 714 074 000

Im Feld *Verwendungszweck*
schreiben Sie bitte *Abonnement*,
und im Feld *Zusatztext* geben Sie Ihren Namen
und Adresse bekannt

Dein altes Handy hilft uns!

Für jedes eingeworfene Handy bekommt die Kinder-Krebs-Hilfe € 1,50

Althandys sind gefährlicher Abfall, aber trotzdem wertvoll. Wertvoll, weil die darin enthaltenen Rohstoffe sinnvoll wiederverwertet werden können.

Wertvoll für die Kinder-Krebs-Hilfe, die mit dem Erlös Projekte für krebserkrankte Kinder und Jugendliche finanziert.

Infos unter Mobile-Collect: 01/9906938 oder www.handy4help.at

Unterstützt von:

www.lehrerinnenweb.at

mobile-collect

Österreichische Kinder-Krebs-Hilfe

A-1090 Wien, Borschkegasse 1/7, Telefon: +43/01/402 88 99

e-mail: dachverband@kinderkrebshilfe.at